

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in večja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leto 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošča do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratno oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do sredo zjutraj. — Nezaprite reklamacije so poštine proste.

Slovenci!

Dne 5. julija slavimo zopet god slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Plameni mnogobrojnih kresov bodo njima na čast plapolali po slovenskih bregovih. Kjer vidimo ta dan kresove, vemo, da še tukaj gori tudi ogenj narodne zavesti. Toda, ko se oziramo iz Maribora proti slovensko-nemški meji, se nam boječe in plaho vsljuje vprašanje: Kako dolgo bomo gledali po teh sedaj še obmejnih hribih kresova v čast slovanskima bratom?

Dogodki zadnjih časov nas vznemirjajo. Slovensko posestvo gine drugo za drugim. Slovenska zveza za Stajersko nima denarja, da bi s pokupovanjem posestev postela vmes. A nekaj drugega lahko stori — tudi z majhnimi gmotnimi sredstvi, ako ji slovenski rodoljubi po širni domovini priskočijo na pomoč. Z izobrazbo lahko budi, krepi in ojačuje slovensko narodno zavest naših bratov ob meji. To hoče v bodoči tudi storiti še v večji meri kot dosedaj. Že sedaj delujejo ob meji štiri Zvezina izobraževalna društva, in Zveza vzdržuje okoli Maribora več potovalnih knjižnic. Toda pomanjkanje sredstev jo ovira v obrambnem delu za mejo.

Obračamo se torej na Slovence vseh slovenskih pokrajin, naj letos proslave god sv. Cirila in Metoda s tem, da pošljajo darove Slovenski krščansko-socijalni zvezi v Maribor, ki se bodo uporabljali le za narodno delo ob meji.

Slovenci, spominjajte se obmejnih bratov!
Maribor, 18. junija 1908.
Slov. kršč. soc. zveza za Staj.

Propad in pomoč kmečkemu stanu.

Govor drž. poslanca Pišeka v zbornični seji dne 19. junija 1908 po stenografskih zapiskih državnega zbornika.

Poslanec Pišek prične govoriti slovensko in nadaljuje nemško:

Visoka zbornica! Slabo stanje, v katerem se nahaja poljedelstvo, in velik del kmetov, me je napotilo, da sem se oglasil v proračunski razpravi k besedi, da zastopam opravičene zahteve in želje svojih volilcev.

Ni potrebno, da posebej dokazujem, kako da trajno nazaduje poljedelstvo, ker to dovolj dokazuje dejstvo, da se kmet skozi desetletja strašno zdolžuje. Sodelovale so razne okolščine, da se izpod-

rinja kmet s svoje grude, ki mu več ne nudi obstoja, ker se ne izplača obdelovanje.

Zadnji čas je že, da se pričeta vlada in državni zbor že pečati z vprašanji kmečkega stanu, ki leži na tleh, da se posveti kmečkim vprašanjem večja skrb in se prepreči popolno ubožanje.

Ker je zbornica ljudska zbornica, ki je ustavljena malone enako iz vseh stanov, morajo pač imeti kmetje enake pravice. Kmetje imamo popolno pravico, da zahtevamo, naj delajo postavodajalna zbornica na to, da se vzdržuje in se dvigne naš stan.

Vlada kaže sicer dobro voljo, da kaj stori za povzdigo in izboljšanje kmečkega stanu, želim le, da bi kmalu obljubili sledila tudi dejanja. Kmetje imamo pravico, da zahtevamo od vlade, naj postopa z nami tako, kakor postopa z ostalimi stanovi.

Kmečki stan vedno bolj nazaduje edino in pa pred vsem zato, ker znašajo proizvajalni stroški malone pri vseh stvareh več, kolikor se dobi za nje, kar se lahko dokaže s številkami.

Z izgledi lahko dokažem, da daje zemljišče po gospodarskih stroških le redkokdaj čisti dobiček. V mnogih slučajih ima kmet celo izgubo pri nasadu gotovih poljskih pridelkov.

Pečam se s kmetijo že 40 let. Imam zato veliko žalostnih izkušenj. Lahko bi navajal zglede, če bi preostajalo čas, a žal, mi ne preostaja.

Iz navedenih razlogov ni le obstoj kmeta dvomljiv, nasprotno, če se ne urede dovolj cene, je neizogibno, da kmečki stan popolnoma propade.

Naj se posestvo še tako racijonelno obdeluje, donaša pa le na leto komaj toliko, da preživi kmet sebe in pa svojo rodbino, sam mora pa delati zaston. Žalibog, da imam za svojo trditev veliko dokazov.

Vlada je dolžna, da se loti z vso odločnostjo strokovne razdolžitve zemljišč, ki jo mora izvesti v doglednem času. Če se to ne zgodi, bo kmet počasi propadel in popolnoma ubožal.

Nasvetujem vladu, naj ustanovi agrano banko (Pritrjevanje), ki naj prevzame kmetov dolg in ki naj kmetu posojuje za kolikor mogoče nizake obresti, ki ne smejo presegati 3 ali 4%, proti zmerni letni amortizaciji.

Prezreti ne smem pristojbin o prenosu premoženja v smislu postave z 18. junija 1901, drž. zak. št. 74.

Po tej postavi se morajo plačati pri prenosu lasti ali posesti zelo visoke pravne pristojbine

po vrednosti posestva, ne glede na to, če je posestvo zadolženo ali ne, ali če sploh pristaša čisti dobiček ali ne.

Sicer imajo pač ona kmečka posestva, ki jih obdeluje posestnik sam ali pa njegova rodbina, to ugodnost, da so pri prenosih do vrednosti 5000 K na bližnje sorodnike prosta pristojbine, med tem ko se mora plačati od posestev, ki so vredna 5000 do 10.000 K % pristojbino od vrednosti prenešega posestva.

Prejemalci kmečkih posestev in kmečkin grunton dobre le redkokdaj ugodnost, da so oproščeni pristojbine. Vrednost zemljišča se namreč deni po takozvanem čistem katastralnem dohodku, ki večinoma prakorači omenjeno mejo. Ker srednjiki posestniki navadno ne uživajo nobene ugodnosti, si dovoljujem, da pozivljam vlado, naj izdelava predlog, naj se raztegne pristojbin prosti prenos do zemljišč, ki so vredna 10.000 K.

S postavo z dne 24. majnika 1869, drž. zak. št. 88 in z dne 12. julija 1896, drž. zak. št. 121, se je izvedla za kmečki stan usodna regulacija zemljišča davka. Dne 19. jul. 1. sem stavil primeren predlog in pozval vlado, naj predloži zbornici predlog o ureditvi zemljišča davka tako, da se odmeri zemljiški davek po dejanskem čistem dobičku z ozirom na zemljiške dolgove, na lego zemljišč in glede na obdelovanje. Vlada bo imela na vesti gospodarsko pogubo kmečkega stanu, če ne izvede takoj po načelih pravice preosnova našega zemljišča davka.

Posemne kmečke občine in posamezne kmete zelo obtežuje dolžnost, da se morajo ustavnjavati ljudske šole. Prosim, naj se me ne razume napacno, češ, da nasprotujem šoli. Nasprotno! Zelo se zavzemam za splošno izobrazbo. Ravnino zato pa ne morem trpeti, da prepriča država splošno ljudsko izobrazbo gospodarsko slabim občinam. Sodim, da sem opravičen, če zahtevam od vlade in jo pozivljam, naj podpira ljudsko šolstvo, kar je zahteval moj tovarš poslanec Roškar v zbornici.

Vprašanje, ki se ne more več odlasati, je pa kmečko zadružništvo. Vsi stanovi so že združeni po zadružnih zvezah, le kmečki stan nima zveze, ki bi mu zagotavljala varstvo in zboljšanje gospodarskega položaja. Dozdaj se niso ozirali na okvirni zakon, ki se je glede na zadružništvo odkazal deželnim zborom. Po mojem mnenju je mogoča odpomoč po postavno ustanovljenih državnih obligatoričnih kmeč-

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dalej.)

X. Od 1740 do 1790.

To je doba cesarice Marije Terezije in njenega sina cesarja Jožefa II. Vršile so se v tej dobi za kmeta velevažne izpremembe, ki so njegovo življenje in torek tudi razmere v Jarenini korenito predvrednile.

Marija Terezija se je, dasi ji je boj bil zorn, moralna mnogo vojskovi, največ s Prusijo, ki je stremila po nemški kraljevski, oziroma cesarski kroni. Vsled tega je rabila mnogo vojakov in bila prisiljena, uvesti splošno vojno dolžnost. Vendar se tem potom razmeroma ni jemalo mnogo ljudi v vojaški stan; nedostatek se je po starci segi, ki je bila zavladala v 30letni vojski, dopolnjeval z najetimi prostovoljci; vrhu tega pa se je mlađe ljudi slabega vedenja siloma devalo v vojaško suknjo.

1774 je cesarica ukazala, ustanoviti ljudsko šolo v vsaki večji vasi, oziroma pri vsaki župnijski cerkvi, kjer je dotele še ni bilo; da bi se pa pravica do nemške krone branila uspešnejše, je učni jezik v šolah moral biti nemški.

S to naredbo je ljudska šola bila zagotovljena tudi za Jarenino. Vendar je tukaj že med 1760 in

1770 decembra začel poučevati Jakob Zinauer. Stanoval je v svoji hiši (ki je pozneje bila pekarja Infangerja), za šolsko sobo pa je služila neka soba v mežnariji. Tako je ostalo do 1812.

Poglejmo pa, kaj je Marija Terezija storila za kmetski stan! Reči smemo, toliko, da jo slobodno imenujemo mater kmetov. Najprej je odredila, da ima najemništvo polagoma izginiti, to je, da se imajo najeta zemljišča izpremeniti v lastnine podložnikov. S tem je na Štajerskem padla z rok zadnja veriga suženjstva. Nadalje je uredila lavdemijske, umrline in tlak, ki je, kakor vemo, na Spodnjem Štajerskem bila zelo huda, ter jo skrčila na 3 dni v tednu, oziroma 156 dni v letu. Da bi pa kmet več opravil za se, se je pri papežu potegnila za to, da je odpravil 24 praznikov. Ker ravno govorimo o praznikih, budi še omenjeno, da je od 1771 deželnih patron na Štajerskem sv. Jožef namestu prejšnjega s. Roperta. Marija Terezija je tudi dala vso zemljo na novo izmeriti, na tej podlagi natanko določiti, kaj je gospodovega, kaj kmetovega, dala natanko zapisati vsakega pravice in dolžnosti, dala davek določiti po premoženju ter ga naložila gospodu po istem razmerju kakor kmetu (kataster), vsled česar je kmet odslej imel manj davka nositi.

Gospodski je vzela mnogo pravic ter jih dala novo ustanovljenemu okrožnemu uradu (kresiji), koga glavna naloga je bila, kmata varovati nasproti graščaku; sicer pa je imel približno iste agende, kakor danes okrajno glavarstvo. Štajerska je bila razdeljena v 5 okrožij: judenburško, bruško, graško, mariborsko in celjsko. Da bi pa občevanje med okrožnim uradom in ljudstvom se vršilo laglje, je še ustanovila okrajne urade za okraje, ki jih je v vseh okrožjih skupaj bilo 228. Oba urada, okrožni

kakor okrajni, pa sta bila podstavljeni c. kr. guberniju (danes namestništvo) v Gradcu. Okrajnemu uradu je bil na čelu okrajni komisar; bil pa je to vsikdar kak „amtman“, in sicer oni, ki je bival sredi okraja ali ki je v okraju imel največ podložnikov; s tem so se prihranili stroški za okrajni urad.

Tudi na Jareninskem dvoru je bil okrajni urad in so k jareninskemu okraju spadale občine: Jareninski dol, Jareninski vrh, Vajgen, Zmrzlenik, Kaniža, Vukovski vrh, Vukovski dol, Gornje in Spodnje Gradišče, Šentjurški dol, Spodnji, Gornji, Mali Šentjakobški dol, Trankovec, Spodnje in Gornje Hlapje, Počenik in Somart. Jareninski okraj pa je spadal pod okrožje mariborsko.

Glede sodstva je Marija Terezija pustila pravico, izreči obsodbo na smrt, le najvišji sodnijski instanci v deželi; kaznjence mučiti je strogo prepovedala.

Končno se budi omenjeno, da je ustanovila c. kr. kmetijsko družbo, ki je v prvi vrsti imela pospeševati pridelovanje detelje, koruze, krompirja, nadalje sadjarstvo, čebelarstvo in svilorejo. Krompir saditi je celo ukazala in najpridnejšim dajala premije.

S temi le naredbami je cesarica Marija Terezija kmetski stan povzdignila tako, da se je zani začela zlata doba.

Cesar Jožef je suženjstvo v deželah, v kajih še ni bilo izginilo, odpravil popolnoma! Ostale so kmetu sledče dolžnosti: cesarski davek, desetina duhovni in posvetni gospodski in tlaka; sicer pa je kmet še vedno bil podložnik gospiske. Tlako je cesar tudi za pol- in četrtrgrunte natanko določil; za prve po 78, za druge po 39 dni na leto; tudi je od-

kih za drugah, ki naj se zopet združijo v zadružne zveze.

Vlada bi morala sama gledati na to, da po carinskem varstvu brani cene domačih pridelkov. Proizvajalni stroški so se v zadnjih desetletjih množili, cene poljedelskih izdelkov so se pa le nekoliko dvignile, pri nekaterih izdelkih so pa zadnji čas celo padle. Zakaj se kmečki pridelki pozneje podraže, ne moremo biti odgovorni kmetje.

Vlada je dolžna, da skrbi za kmata vsaj toliko, kolikor skrbi za industrijo. Saj pripada kmečkemu stanu nad polovico prebivalstva. Vlada pa po stopa načavnost narobe.

Pred vsem se tu sklicujem na trgovinsko pogodbo s Srbijo in naglašam, da ta pogodba koristi edinole industriji, zelo pa škoduje avstrijski živinoin prešoreji. Vlada bi storila bolje, da bi rajše po možnosti podpirala kmečko proizvajanje, kakor pa da sklepa take pogodbe, in bi delala na to, da se izboljša umno domače gospodarstvo, po katerem bi se zmanjšali proizvajalni stroški, in bi se pridelki prodajali za primerno ceno. (Pritrjevanje.)

Govoriti hočem še o svoji ožji domovini.

Spodnještajerski in koroški Slovenci nismo mogli kulturno v nikakem oziru napredovati. Manjajo namreč poljedelske in druge šole. Noben pamet in pravičen človek ne more ugovarjati, da je kulturnen razvoj, napredek in blagostanje nemogoče brez zadostne izobrazbe, ki se nam mora samouobi se umevno uspešno dati le v maternem jeziku. Z nobenim avstrijskim narodom se dozdaj ni postopal tako mačehovsko, kakor s spodnještajerskimi in koroškimi Slovenci. Vlada naj upošteva, da je bil Slovenec vedno zvest državljan, ki se je vedno izkazal, da je neustrašeno branil domovino in da zaslubi zato enakopravnost ne le po paragrafih na papirju, marveč tudi v dejanju. Pred vsem skrbi vlada za to, da dobimo na Spodnjem Štajerskem in Koroškem poljedelske in obrtne šole.

Glede na nameravano zvišanje davka na žganje pripomnim, da zvišanje nasproti kmetu ni nikakor opravičeno. Kmet mora dati mnogokrat visoko obdajeno žganje v velikih množinah zastonj svojim delavcem. Davka prosta množina nikakor ne zadoseča za splošno potrebo. Pred vsem se mora gledati, da sme kmet žgati primerno množino davka prostega zdravega žganja, ki ga rabi za svoje delave. Vladni predlog naglaša, da se porabijo dohodki iz povišanega davka na žganje za saniranje dejelnih finanč. Obžalujem, da pritegnejo zopet najubožnejše sloje prebivalstva za saniranje dejelnih finanč, med tem ko še vedno ni dovolj izpopolnjen na zgoraj osebni davek. (Pritrjevanje.)

Vsačka vlada, ki čuti z ljudstvom, naj bo prepričana, da, če pridejo na domovino še tako slabidnevi, bo sočustvovalo ljudstvo ž njo.

Končno ponovno opozarjam na splošno slabostanje kmečkega stanu in naglašam, že ne pride pravočasno državna pomoč, je neizogiben propad države!

Končam in upam, da so našla moja izvajanja pri vladni ugoden odmev. (Pritrjevanje.)

Državni zbor.

V proračunski razpravi so govorili iz Slovenskega kluba poslanci Grafenauer, ki je opisoval slabe šolske razmere na Koroškem. Pišek, kojega govor pričembujemo, dr. Hočevar, ki je razpravljal sodne razmere na Koroškem. Demšar, ki je zahteval večjega upoštevanja planinskih pašnikov, in dr. Krek, ki je v velikem obrisu naslikal cilje slovenske politike.

Zadnji petek dne 26. m. m. je bilo glasovanje o proračunu. Iz pisave naših liberalnih listov je bilo posneti, da bodo poslanci Narodne stranke takrat pokazali vladni zobe. Toda kakor že mnogokrat, se je pisanje Narodno-strankinih listov pokazalo, tudi takrat kot celo navadno strelilo. Roblek je zbežal iz zbornice in niti glasovati ni upal, a Ploj je moško glasoval za vladu. Tako izgleda protivladna politika naše liberalne stranke! Celo leto upijejo nad našimi poslanci, jih zmerajo, da so vladni, a ko pride do resnice, takrat se njih poslanci skrijejo ali pa udano glasujejo za vladu.

Slovenski klub se je dne 25. junija popoldne v štirini seji posvetoval o raznih važnih narodnih in gospodarskih vprašanjih in sklenil: Tova-

odpravil odpotnino. Nemško pravo se je rimskemu moralo popolnoma umakniti; kazni, ki jih je gospoda smeta nalagati, so se omilile. Tudi je cesar ukazal, naj se ustanovi toliko župnij, da nikdo nima hoditi čez dve milji (15 km) v svojo župnijsko cerkev. Vsled te naredbe so iz zemljiska jareninske župnije vzrastle sledete samostalne župnije, oziroma kuracije: Jarenina, Sv. Ilij 1784, Sv. Jakob 1785, Spodna Kunigunda 1786 in deloma Sv. Marijeta 1787. Ob enem se je ustanovila jareninska dekanija, ki je obsegala poleg Jarenine Sv. Ilij, Sv. Jakob in Spod. Kunigundo. Germanizoval pa je Jožef II. še ostreje nego mati njegova.

(Dalej prihodnj.)

riši Fon, dr. Benkovič in dr. Hočevar naj čim preje izdelajo načrt jezikovnega zakona za slovenske pokrajine. Glede na državno žganjarino zahteva klub večje ugodnosti za domače žganjarne in višji državni prispevek deželam. Preden se klub odloči, kako glasuje o dotedni vladni predlogi, izvolil je poseben odbor, da natančno prouči viadni načrt s poseljnim ozirom na naše kmečke razmere. V ta odbor so izvoljeni poslanci Šuklje, Povše, Fon in pa Roškar.

Ministrski predsednik Beck je rekel nemškemu koroškemu poslancu Dobernu, da se misli peticati z jezikovnimi razmerami na Štajerskem in na Koroškem, da doseže modus vivendi (vzajemno življenje) med Nemci in Slovenci. Dobernič je rekel, da prebivalstvo ne želi izpremembe sedanjega položaja in da ne more dovoliti ničesar in se pogajati, dokler se ne pogovori z ostalimi nemškimi poslanci. Dobernič, Einspinner, Hoffmann-Wellenhof, Marekhl in Nagele so se podali k Becku in mu poročali ogorčenje (!), ki ga je povzročil v nemških krogih načrt o ureditvi jezikovnih razmer na Štajerskem in Koroškem. Beck je izjavil, da ne bo ničesar storil brez nemških poslancev. Kamen je sedaj izprožen. Razburjenje med nemškimi ponemčevalci nam kaže, da je krenil Slovenski klub pravo pot, ko je izvožil pododsek za sestavo jezikovnega načrta. Svoje pravice morajo dobiti Štajerski in koroški Slovenci. Poslanci Slovenskega kluba so pa vztrajni in ne bodo prej odnehalni, da zadobe Slovenci pravice, ki jim grejo po avstrijski postavi in pa po pravici, ki ni vezana na nikake paragrafe. Otrvorene pšice poslanskih ponemčevalcev kakor tudi nekega svobodomiselnega slovenskega lista jih ne zadanejo in pada na tla.

Radi nepodelitve neke gostilniške koncesije interpelira poslanec dr. Benkovič trgovinskega ministra.

Poslanec Roškar je vložil interpelacijo na načrno ministerstvo zaradi zidave nove šole v Grušovi, kjer se je delalo na podlagi krivih meritev. S takimi sredstvi se sili ljudstvo zidati nove šole!

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: V krišt obmejnem Slovencem!

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 25. junija: Nemški agrarci so sklenili, da podajo se v proračunski razpravi ostro izjavo z ozirom na trgovinsko pogodbo s Srbijo, ki naj se uveljavlja po zbornici. — Postavo o bolniščem zavarovanju nameravajo preosnovati. — Predsednik Združenih severoameriških držav Roosevelt namejava ustanoviti stalno armado, močno 250.000 mož, ki bi imela osem armadnih zborov.

Dne 26. junija: Slovenski klub je sklenil, da vloži predlog o jezikovnem zakonu za slovenske dele alpskih pokrajin. — Cesar je danes odpotoval v Is. — Peterburška vlada je ostro nastopila proti srbski, ker se boji spora med Srbijo in Bolgarijo. — V Perziji so nemiri na dnevnem redu. Sah je dal mnogo poslancev in drugih odličnih oseb pomoriti.

Dne 27. junija: Na dunajskem vseučilišču so zopet napadli svobodomiselnih dijaki katoliške, enega ranili, druge pa potisnili vun in zasramovali. — Rektor graškega vseučilišča je zaključil semester, ker ni mogel pomiriti svobodomiselnih dijakov. — Na dunajskem vseučilišču bo šlo „Proč od Rima“ 85, na praškem 64, na brnskem 80, in na inomoškem 15 svobodomiselnih študentov. — Za državne uslužbence je določeno 18 milijonov krov.

Dne 28. junija: Ruski car namerava obiskati italijanskega kralja v Raonigu. — Italijanski parlament je sprejel zakon, ki dovoljuje vojnom ministru velikansko sveto v vrhu obrambe vzhodne meje.

Dne 29. junija: Na Velehradu na Moravskem je imela danes katoliška kmečka mladina svoj prvi letosni shod, ki se ga je udeležilo 5000 oseb. — V Teheranu je bilo včeraj kljub obljubam šahovim 12 poslancev obsojenih k smrti.

Dne 30. junija: Danes so se začele potne obravnave proti morilcu grofa Potockega Szczyńskiego. — Na republičanskem shodu v Lizboni je zahteval Alfonzo Costa, naj kralj prostovoljno odstopi. — Čeck objavlja oklic za splošen češkoslovanski katoliški shod, ki se vrši od 29. avgusta do 2. septembra v Pragi.

Razne novice.

* **Imenovanja.** Više deželno sodišče v Gračcu je imenovalo tukajnjega sodniško-kanclijskoga po-

močnika Friderika Druzeviča in finančno deželno ravnateljstvo tukajnjega kanclijskoga pomočnika pri finančnem uradu Jožeta Snel kanclijskim oficijantom.

* **Iz železniške službe.** V višji plačilni razred pridejo: Rezman Leopold, revident v Mariboru, Gros Ivan, revident v Radgoni, adjunkt Sperber Benjamin in Lahn, Viljem na Pragarskem, Pour Evgen v Celju, revident Fötsch Matija v Celju in Mraz Franc na Ptaju. Pristavom so imenovani asistenti Harrich Jožef, Washuber Konrad, Derffel Jožef v Mariboru na glavnem kolodvoru; na kor. kolodvoru Beloglavec Stefan. Revidentom je imenovan Jurij Doboviček, adjunkt v Račah. Provizoričnim asistentom sta imenovana aspiranta Iv. Roglič v Račah in Ernst Skerlj v Poličanah. Za revidenta je imenovan Alojz Randl, adjunkt v Grobelnem.

* **Imenovan** je g. Anton Hohnjec, nadučitelj v Kozjem, za učitelja v mariborski kaznilični.

* **Iz šole.** Na petrazredni ljudski šoli v Kapeh pri Radencih je razpisano mesto stalnega, ali začasnega učitelja s prostim stanovanjem. Prošnje do 20. julija t. l. — Na štirirazredni ljudski šoli pri Sv. Marjeti ob Pesnici je razpisano mesto stalne učiteljice. Prošnje do 20. julija t. l. — Na petrazredni ljudski šoli v Križevcih pri Ljutomeru je razpisano mesto stalnega učitelja in na ljutomerski okoliški šoli, mesto začasnega učitelja ali učiteljice. Prošnje do 20. t. m.

* **Ljutomerski glavar** pl. Rainer je prestavljen v Bruck na Zgornjem Štajerskem namesto novega ptujskega glavarja Weissa.

* **Poslanec dr. Benkovič** je obolel na hudem kataru v grlu; zato bo svoje shode mogel prirediti še v poznam poletju.

* **Deset krov S. K. S. Z.** je poslal č. g. M. Zorko. Tri krone so kot odgovor „Štajercu“ za njegove tri lažnje napade, sedem krov je pa vplacanil še za nadaljnih sedem napadov. — „Štajero“, sedaj pa le pridno obrekuj, S. K. S. Z. ti bo hvaljena, ker pri enajstem napadu nam vrli gospod gotovo zopet pošlje eno novo desetačo, kakor nam je obljubil. Kedar bo muha lastovke lovila, tedaj bo „Štajerc“ smel resnico pisati, prej gotovo ne. Dotisteča časa je seveda še dačec, zato dobro vemo, da bo S. K. S. Z. izvrstno uspevala, če je rodom ljubni slovenski naši dušni pastirji načlonojo za vsak napad v nemškatarskih in liberalnih listih po eno krono. — Adolf Gril, kaplan v Koprivnici 12-K 50 vin. — Duhoščina zbrana na dekanjski konferenci v Celju 43 K. — Maks Goričar, kaplan, 2 kroni.

* **Smrt mučenika.** V graški bolnišnici je umrl v 31. letu svoje starosti v Mariboru splošno znani gozdarski adjunkt Leopold Zeckl, ki je bil l. 1900 gozdarski adjunkt v Totisu pri Komornu. Takrat je napadol 32 ciganov gozdarsko hišo v Totisu, umoril je gozdarja in njegovo rodbino ter po hudem odporu premagal tudi Zeckla, ki je v obrambi še ustrelil dva cigana, več ciganov pa ranil. Zeckl je bil ustreljen v glavo ter so cigani ranjenemu adjunktu na nogah odrezali nohte ter ga obesili na neko drevo. Končno so mu cigani odrezali še obe ušesi in jezik in so mu zlomili prsno okostje. V tem hipu je priletno na pomoč enajst orožnikov, od katerih so cigani pet orožnikov ustrelili. Se živega Zeckla so orožniki rešili iz ciganskih rok. Revez je živel obupno življenje, dokler ga ni sedaj smrt rešila mučenškega življenja.

* **Iz Dunaja.** Parkrat se je že o slavnostnem sprevodu cesarjevega jubileja dopisovalo, a nihče se še v naših Štajerskih listih ni oglasil, ki bi popisal prekrasen slavnostni večer dne 13. junija, premilim gostom iz domovine prirejen. Katoliško društvo „Straža“ je povabilo redke goste v svojo sredino in res so nas v prav obilnem številu in v narodnih nošah posetili. Velika dvorana je bila natlačeno polna in še vrt nam ni zadostoval. Navdušenje je bilo nepopisno. Združeni v bratovski ljubini smo enoglasno zapeli cesarjevo himno, in več ljubkih slovenskih pesmic. Govorniki so želi obilno povaloval za dobro rešene načrte. Prav blagodejno je pa vplivala na nas naša krepostna slovenska mladina, ki stoji radi svojega imenitnega obnašanja visoko nad mladino drugih narodov. Očarale in okrepile ste nas, ljube sestrice, hvala vam!

* **Jesenske orožne vaje** za rezerviste in nadomestne rezerviste so se določile v III. armadnem zboru sledenje: a) pehota in loveci od 17. do 29. avgusta in od 21. avgusta do 2. septembra; b) loveci in gorska artilerija: artilerijski polki št. 7, 8 in 9 od 14. do 28. julija, 27. julija do 8. avgusta in od 10. do 22. avgusta, pri hrvatičnem polku št. 3 od 14. do 26. julija, pri gorskem artilerijskem polku št. 3 od 26. julija do 22. avgusta in od 24. avgusta do 5. septembra; c) trdnjavška artilerija: trdnjavški artilerijski polk št. 4 in trdnjavški artilerijski bataljon št. 3 od 14. do 26. julija; d) sanitetni oddelki št. 7, 8 in 9 od 15. do 27. julija, od 1. do 13. in od 17. do 29. avgusta, od 31. avgusta do 12. septembra in od 14. do 26. septembra.

* **Ne dražite nas!** Mi resno opozarjamо slovenska sokolska društva, da prepovedajo liberalnim listom napadati in blatiti naše telovadne odseke. Mi lahko telovadimo v društvu, v katerem hočemo, in pri liberalcih ne bomo vprašali za dovoljenje. Ako pa se bo še nadaljal na nas streljal, bomo pošteno vračali. Naša telovadna organizacija je sedaj na Slovenskem prva in najmočnejša in gotovo ni v

interesu sokolstva, ki je z organizacijo daleč za nami, da nas njemu politično-sorodnji listi psujejo, kar to delajo poučnjaki.

* Za S. K. S. Z. so darovali: duhovniki šentlenarske dekanije, zbrani na dekaniji konferenci pri Sv. Ani na Krembergu dne 24. junija v proslavo godu sv. Cirila in Metoda za narodno delo ob meji, 24 K; č. g. Franc Schreiner 26 K 80 v, nabranih na gostiji Božnik-Golob na Dobrni: Filip Galunder, kmet, Sv. Križ na Murskem polju, 1 jub. kruno.

* Za god slovanskih učenikov sv. Cirila in Metoda je daroval vrlji mladenič Mihael Horvat pri Sv. Urbanu pri Ptiju 1 K S. K. S. Z., v Mariboru, da se porabi za naše slovenske sotrpine v St. Ilju, v Slov. gor.

* **Bralnim in izobr. društvom.** Naši vrlji mladeniči si pridno naročajo nove mladeniče znake, tako, da komaj ustrezamo obilnim naročilom. Zato prosimo slavna bralna društva in mladeniče zvezze, da izvolijo naročiti skupno za vse svoje člane, da jih one razpečavajo med nje.

* **Razširjenje učnega jezika na slovenskih gimnazijah.** Deželni šolski svet v Ljubljani je sklenil, naj se bodoče šolsko leto vpelje slovenski pouk v veronauku v petem razredu. Istočasno se vpelje v grščini slovenski pouk v tretjem razredu.

* **Nezadovoljnost** vlada na naši liberalni stranki nad politiko državnozborske Zveze južnih Slovanov, v kateri sedijo tudi njihovi poslanci dr. Ploj, Roblek in Ježovnik. „Domovina“ sama piše: „Ako so naprednjaki drugod na Slovenskem zadovoljni žnjo, ne vemo; a navdušenja ni nikjer za njo, to vemo.“ — Podpišemo, kar pravi „Domovina.“ Znano pa je, da vodi počitko Zveze južnih Slovanov dr. Ploj, ki tudi iz tega razloga ni hotel iti z našimi poslanci, da bi lahko brez kontrole „vodil.“ Kako je njegovo vodstvo, spoznavajo tudi njegovi sedanji prijatelji.

* **Resno nevarnost** za nemške značaj mesta Maribor vidi Mariboržanka v tem, da izdajajo tukajšnji poštni uradi dvojezične tiskovine. Zato pa pozivlja nemško prebivalstvo, da vse take tiskovine energično zavrne in zahteva le nemške. Mi pa pozivljamo vse Slovence, da zahtevajo pri poštnih uradih vedno le dvojezične tiskovine in odločno zavrnejo samo nemške. Pri mnogih poštnih uradih na slovenskem Spodnjem Štajerskem še niso upeljane dvojezične tiskovine. Sramota za nas Slovence je, da to trpimo! Zadnji čas je, da se otresemo Slovencem one malenosti, radi katere toliko trpimo. Naši nasprotniki zaženejo za vsako malenkost velikanski krik, tembolj je naša dolžnost, da se odločno borimo za naše pravice!

* **Iz Gor.** Štajerskega nam piše rodoljub: V nedeljo, dne 14. junija je imela Südmarka svoj zbor v Maria Buch pri Judenburgu. Govoril je potovalni učitelj Hojer. Žalosten sem postal, ko sem slišal, kaj je govoril čez slovanske narode. Posebno je bičal Čehe, Poljake in Hrvate. Naposled je začel tudi čez Slovence. Rekel je, da je poslal v St. Ilj v Slov. goricah tri družine, katere niso imele več otrok kar-kor 28. In ti bodo postali vsi Nemci. Tudi pridiga mora biti v Šentiljski cerkvi nemška in slovenska se mora v kratkem izogniti, ker baje ljudje v tem kraju že ne znajo družega nego nemški. Mislim pa, da to ni res in da se tudi nikdar ne bo zgodilo. Tudi je govoril, da ostane Slovenec v daljnjih krajih zvest svojemu narodu, Nemec pa ne. Žalibog, da je to ravno narobe. Nas je bilo 24 in sicer 15 Slovencev drugi pa Nemci. Südmarkovcev ni bilo niti 24 in še med temi je bilo največ žensk. Ali v kratkem se je prepričal, kakšne ljudi ima pred seboj, kajti tudi mi smo imeli govornika selo, kateri je tudi dobro govoril in pošteno učitelja Hojerja oščipil. — Na 24. junija pa so obhajali sv. Janeza, bila je prava Südmarkovska veselica; drli so se: heil, heil, heil, čeravno ni bilo leda. Zukurili so ogenj in skakali ter plesali okoli po gozd, kar me je spominjalo na nekdanje malikovalstvo. Da, zares, ti ljudje pristojajo najbolj po noči v gozd. Zapeli so si tudi vahtarco. Govoril je tudi neki učitelj, da kakor učijo Madjari Slovane po šolah ogrski, tako moramo tudi mi Nemci razširiti in upeljati po vseh slovenskih šolah nemški jezik; pa čakajo naj še!

* **Duševna voditelja** slovenske inteligence na Spodnjem Štajerskem. Kdo sta ta gospoda? To sta g. Lešničar, bivši gimnazijec, sedaj urednik „Domovine“ in g. Spindler, tudi bivši gimnazijec, sedaj urednik „Narodnega Lista“ v Celju. Kdo jih je prglasil? G. dr. V. Kukovec! Pri kateri priložnosti? I no, pri kazenski obravnavi dne 27. junija t. l. pri okrajnem sodišču v Celju. G. dr. Kukovec si je izmisnil kako pripraviti način, da nadleguje svoje politične nasprotnike. Kakor hitro pride v kakem časniku kaka notiša proti njemu, se hitro obrne na sodišče in zahteva hišno preiskavo proti svojim političnim nasprotnikom. Tako je prinesel l. 1906 „Slovenec“ neko nedbljeno notico proti njemu. In glej, hitro zahteva od deželnega sodišča v Ljubljani hišno preiskavo pri g. vikarju Gorišku in pri gg. prof. Fon in Cestnik. Seveda so se gospodje pri sodniji smeiali tej zahtevi. Gospoda duševna voditelja slovenske inteligence na Spodnjem Štajerskem, namreč g. Lešničar in Spindler, sta učenca g. dr. Kukovca. Ko je letos februarja prinesel „Slovenski Gospodar“ neko notico proti njima, sta tudi zahtevala radi tega, hišno preiskavo radi rokopisa in si-

cer kar pri štirih gospodih, namreč pri g. Gorišku, pri g. p. Rantaši, pri gg. prof. Fonu in Cestniku. Te so namreč sumničili, da so spisali dotični članek. Razume se, da so se tudi v Mariboru gg. sodniki smeiali. Da bi pa svoj namen dosegla, sta se poslužila ta gospoda sledenih besed: „Dokazano je, da so si ti gospodje vzgojili celo vrsto donositeljev med celjskimi gimnazijci o vestež řez lastne sošoče.“ Gg. prof. Fon in Cestnik pokliceta gg. Lešničarja in Spindlerja pred sodnijo na odgovor. Glavna obravnava je bila v soboto dne 27. junija in je trajala cele 4. ure. In uspeh te obravnave? Gg. obtoženca Spindler in Lešničar nista mogla niti pičice dokazati gospodoma profesorjem, ako ravno sta dokaz resnice nastopila ter se pehalo po mestu za priče. Vsak obtoženec je bil obsojen na 50 kron, torej skupno na 100 kron. To sta tista gospoda, ki se v svojih listih tako zgražata nad lažjo in obrekovanjem!

* **Svobodomiselnici dijaki** hočejo priti na vsak način ob ves kredit, ki ga še imajo pri poštenem ljudstvu. Škandali, ki jih vprizarjajo dan na dan, presugajo že vse meje. Tako so se nameravali tudi dne 24. junija t. l. po noči graški svobodomiselnici študenti znositi nad svojimi tovariši, ki pripadajo katoliškim društvom „Carolina“ in „Traungau.“ Le-ti so bili zbrani v neki graški gostilni. Kar priderejo nemškonacionalni dijaki in velikanska množica raznih kričačev, ki so zvedeli, kje se nahajajo křitoški dijaki, ter obkolijo dotično gostilno. Ker je ta podivljana množica strašno razgrajala, a je bila policija preslab, da bi mogla zabraniti resne spopade, pozvali so se vojaki. Pod vojaškim spremstvom so se podali katoliški dijaki na svoja stanovanja. Svobodomislici so bili grozno razjarjeni radi tega, da se je poklicalo vojaštvo in so pozvali župana dr. Grafa na odgovor. Župan se je izjavil, da ni kriv, da se je poklicalo vojaštvo, ker o tem sploh ničesar ni vedel. Demonstranti s tem odgovorom niso bili zadovoljni in so razgrajali naprej. — Taka je v resnici kultura nemških in slovenskih „svobodomislic“, ki jo „Stajerc“ in naši liberalni listi toliko hvalijo.

* **Družba duhovnikov Lav.** škofije ima odborovo sejo dne 6. julija ob 4. uri popoldne v kn. škof. pisarni. Predsedništvo.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Na tukajšnji gimnaziji se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred dne 4. julija od 9.—12. ure dopoldne v učni sobi V. razreda. Sprejemni izpit bodo isti dan ob 2. uri popoldne.

m **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru je daroval č. g. Melhior Zorko, kapelan v Cirkovcah, osem kron. Bog plati!

m **Razstava sadja in vina** v Mariboru. Mariborska podružnica c. kr. kmetijske družbe je sklenila prirediti v času od 10.—12. oktobra t. l. v Mariboru razstavo sadja in vina.

m **Gozdarski potovalni učitelji.** C. kr. štajerska kmetijska družba je naročila tukajšnjemu c. kr. okrajinemu gozdarju v pok. Južnem Centnerju, da bo imel slovenska predavanja na slovenskem Spodnjem Štajerskem.

m **Od Sv. Areha** nam pišejo, da bode v nedeljo dne 12. julija maševal tamkaj častiti gospod dr. A. Medved. Prijatelji zelenega Pohorja! Izletite isti dan k tej starodavni romarski cerkvi, kjer se lahko udeležite sv. maše. Prijazna in postrežljiva oskrbnica v Ruški, koči pa bo že skrbela za vaše želodce, tako da vam ni treba ničesar seboj nositi.

m **Boj za slovensko šolo** v Karčovini-Leitersbergu pri Mariboru dosegel je popolni poraz zagrizenih, naših nasprotnikov. Slovenskih glasov 97; nemčurjev le 77. Po tem ljudskem glasovanju upamo, da se vrne v občeno zopet ljubi mr. Senekovič zopet v drugič žaluje na razvalinah svoje Štajerčanske politike. Slava vsem, ki so sodelovali pri tem krutem boju.

m **Gorelo** je včeraj zjutraj ob 3. pri. g. Nendlu na Pobrežju pri Mariboru. Pogorel je hlev, podstreže za vozove, v katerem je pet vozov zgorelo.

m **Studentice.** Letos je leto Jubilej, kakor pred desetimi leti. V naši župniji boda prihodnjo nedeljo, dne 5. julija ob 10. uri obhajala častiljiva starčka Martin in Marija Žekar, oče in mati rajnega tukajšnjega g. župnika Martina Žekar, svojo biserino poroko. 26. junija 1848 sta bila poročena na Žusmu, stajnjeta zdaj v tukajšnji občini Modraže in sta še vedno čvrsta, živahna in veselega duha.

m **V nedeljo v Lembah!** Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru predi v nedeljo, dne 5. t. m. v Lembaru na vrtu gostilne g. Robiča Ciril in Metodova veselico. Začetek ob pol 3. uri popoldne. Vstopnina za ude 30 vin., za neude 40 vin.

m **Puščava.** Jubilejna slavnost „Kat. del. društva v Puščavi“ je povoljno izpadla. Slavnosti se je udeležil tudi gospod državni poslanec Pišek, ki je v enourmnu govoru razložil delovanje slovenskih poslancev v državnem zboru, potrebo starostnega zavaranja in cenitve zemljišč. Splošno zadovoljstvo se je poznalo na obrazih, ko je gospod Pišek končal svoja izvajanja. Nato je še odgovoril na razna vprašanja, ki so se stavila na njega. V imenu pohorskih kmetov se je zahvalil g. poslancu za lepe besede g. Luka Hleb iz Smolnika. Po večernica je častiti g.

Bračič podril navzoče, da tudi zanaprej krepko delujejo na versko-narodnem polju. Njegovim navdušujocim besedam je sledila prosta zabava, med katero so svirali vrlji godci od Sv. Duha. Največje veselje je vzbujala Šajiva dražba. Upamo, da nas katoliško del društvo zopet v kratkem razveseli s kakko veslico, ter ji za takrat želimo boljše udeležbe.

m **Mladeniški shod** pri Sv. Trojici se vrši po sledenem vsporedu: Ob pol 10. uri bo slovenska sv. maša, katero bo imel č. g. p. gvardijan Meznarič. Cerkveni govor ima č. g. dr. Hohnjec iz Maribora. Mladeniško zborovanje se začne ob 1. uri popoldne: 1. Pozdrav. Govori mladenič trojške mladeničke družbe. 2. Slavnostni govor. Predsednik Z. S. M. Fr. Žebot. 3. Beseda slovenskim mladeničem. Poslanec Roškar. 4. Govori posameznih mladeničev iz raznih krajev. Pe zborovanju: Nagovor v cerkvi in litanijski s sv. blagoslovom. Shod se vrši ob lepem vremenu na prostoru pred cerkvijo pod lipo, ob slabem vremenu v prostorih g. Rojka. Mladeniči, prisitite v obilnem številu, da proslavimo naša slovenska apostola! Priprljite tudi svoje tovariše!

m **Občina Verjane** pri Sv. Trojici v Slov. gor. je sklenila slovensko uradovanje.

m **Sv. Ana** na Krembergu. Neka čudovita pobožnost se je polastila šentlenartske liberalcev. Katero se sliši, so bili na praznik sv. Rešnjega Tel. skoraj vsi pri procesiji navzoči, ter so v najhujši vročini obračali svoje pobožne oči proti nebu. Ta pobožni nagon bode, kakor se zdaj pri nas govoril, pripeljal dne 19. julija lenarske liberalce k nam — k Sv. Ani. Pa ne morebiti naravnost v Senekovičevu gostilnu! Kaj pa še! Prišli bodo ne samo lenarski, ampak tudi liberalci iz Gornje Radgone, ter se bodo podali v cerkev k službi božji, kjer bodo baje oni sami na koru peli pobožne pesmice! Vsakdo, če le nekaj pozna političen in verski boj, katerega so liberalci novejši čas tudi pri nas v Slov. goricah napovedali duhovnikom, veri in cerkvi, bodo postal zamišljen, češ, kam neki liberalci s to svojo novo, navidezno pobožnostjo merijo? Pa to ni nobena uganka. Gospoda Narodovci, vi se že poznate po knofih! Ker si ne morete med našim kmečkim ljudstvom pridobiti tistega uplya, katerega bi radi imeli, ker med našim kmečkim ljudstvom nimate nobenega zaupanja, mislite si pa to vse pridobiti pod masko vere in pobožnosti! Ni lepše krščanske kreposti, kakor se udeleževati procesije, obiskovati službo božjo in tam peti pobožne pesmi, če se vse to storiti iz pravega verskega nagiba in dobrega srca! Pa namen, kateri vas liberalci, vodi v cerkev, je podel, je hinavščina najvišje stopinje! Kaj ne, liberalna gospoda! Parkrat greste k sv. maši, potem pa boste našega kmeta tako-le na limanice vabili: „Gledaj, dragi kmet, kako smo mi pobožni, kako pridno zahajamo k službi božji, pa naš vendor, še zmerja „Slovenski Gospodar“, ter vas svari, da ne smete nam zaupati. In mi smo vendor pobožni katolički!“ O, vi prevejani hinavščini! Farizeji naj bi se šli k vam hinavščine učit! Pa slovenski kmet je že odprl svoje oči. Ne spi več! S to novo politiko ne boste med kmečkim ljudstvom popolnoma nič dosegli. S tem, da ste vzeli vero in cerkev v dosegu svojih ciljev in pomoč, dasiravno ne izide nobena številka vaših liberalnih časopisov, kjer se ne bi vera in duhovniki napadali. in obrekovali, s tem, pravim, ste ravno pokazali, da se v dosegu vaših ciljev ne sršamujete nobenega nepoštenega sredstva.

m **Spodnje Poljčane.** V nedeljo dne 5. julija se predi v gostilni Alojzija Došak Ciril in Metodova veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

m **za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledenji p. n. dobrotniki in dobrotnice: Hrastelj, dekan 10 K; Robič Maks trgovec 10 K; prebitez dijaške predstave v Narodnem domu v Mariboru 180 K 8 v; gostje na gostiji Ferd. in Anice Fihlar v Radmerju 10 K 40 v; Fleck Jožef, prošt 10 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

Ptujski okraj.

p **Ptujska okoliška šola** — vzor vseh ljudskih šol. Kdor hoče videti, kako morajo učiteljstvo in kateheti skupno in soglasno postopati, da se dosegne uspeh pri vzgoji mladine, ta se naj poda na Ptujsko okoliško šolo, kjer oče Ivan Kaukler tako modro zastopajo vodstvo šole, da vsak vzgojitelj ves očaran strmi. Ta ljubeznjivost in kolegialnost med učiteljstvom in kateheti! Tukaj ni slišati nikdar o kakem prepričil ali tožbah; če pa že morajo gospod vodja katekagiči izmed svojih kolegov opomniti na to ali ono napako — kateri človek pa je tudi brez vse zmote na svetu — tedaj pa ga tako ljubeznjivo med širimi očmi opozorijo, da se vsakemu kar milo stori pri srcu. Kakšna razlika tedaj med to vzorno šolo in drugimi sosednimi, kjer zaradi vsake malemnosti šolski vodja svoje kolege takoj toži pri okrajnem šolskem svetu, da, celo pri — sodnji! In kaj pa še naj rečemo o mladini, ki ima to veliko srečo, da to šolo obiskuje? Med otroci je opaziti najlepši red, pridnost, pokorščino in spoštovanje do svojih vzgojiteljev. Kaj čuda, da vsak, kdor vidi našo mladino, nehote vpraša: „Kje so se ti otroci učili dostojnega vedenja?“ Potem takem bi mislili, da bi šolske oblasti vendor skrbeli za to, da se naši šoli izreče vse priznanje in vzglednemu vodji pa podeli zlati križec za velike zasluge — ali pa kaj drugega. — Muhamat okoličan.

p **Ptuji.** Na Ptuji pride glavar iz Brucka na Gor. Štajerskem, v Bruck pa odide ljutomerski glavar pl. Rainer. Slovenci mu iz srca voščijo srečno

pot! — Protestantsko cerkev in hišo za pastorja bodo v kratkem postavili na Ptuj. Vse se čudi, kako je to mogoče, ko vendar prave (rojene) ptujske protestante prešteješ morebiti na prstih ene roke. Kako gre ptujski župan Ornig protestantom na roke, je pokazal tudi zadnji ob prihodu prusovskega pastora Mahnerta, katerega je silno počastil za to, da je krščel širši katoličanom sovražne ideje. Ornigu je samo za nemštvu, Slovenci naj poginejo oz. postanejo sužnji! — S n o p s a r s k a metropola t. j. Ptuj, je postal zopet bogatejši na prežalostnih dogodkih. V nedeljo, dne 28. jun. zjutraj so našli v drevoredu ob Dravi nezavestnega moža, zraven katerega je ležala steklenica — ptujskega strupa, t. j. šnopsa. Zadela je nesrečna najbrž kap, in moral si ga takoj spraviti v bolnišnico. Tako pade v tem nesrečnem Ptuju zdaj tu zdaj tam eden, nihče se ne zmeti za to. Ljudstvo vedno bolj uboža in podivja, par milijonarjev seveda leže vedno kvišku. Straschill na Bregu stavi zopet velikansko poslopje, pravijo, da bo nova šnopsaria. O, ti srečni Ptuj, vedno več šnopsa najdeš tam, vedno več „Štajerc“; to je namreč najboljši njegov priganjac! — S u s a v ptujski okolici je postala naravnost strašna. Da je sila res skrajna, se vidi iz tega, da so se začela sušiti velika, stara sadna drevesa. Otave ne bo popolnoma nič. Ljudje ne morejo pasti živine, ker ni več zelen bilke na tratah, ampak jo krmijo s senom, ki je bilo letos itak pičlo; mnogi prodajajo živino pod ceno. — Ob železniški progi Pragersko-Ptuj in dalje naprej je ogenj (iskra) iz železnice na mnogih krajinah zanetil in popotnoma upoštovil žitna polja. Beda je nepopisna; ljudje ne vedo več, kaj bi storili; mnogi želijo, da bi se priedile velike skupne procesije na določen dan za dež. — Ptujski in drugi veterani so šli minuto nedeljo na Ptujsko goro hajlat, pa se je cela stvar jako žalostno končala.

p Ptuj. Vžigalice „V korist obmejnem Slovencem“ se dobivajo pri g. Al. Senčar, trgovec v Ptiju (naslednik g. Jurza). Le sezite marljivo po teh vžigalicah! Slovenci, v bran za naše sobrate, ob meji!

p Sv. Urban pri Ptiju. Občna zadovoljnost vladala zaradi dostavljanja poštnih pošiljatev novega pismonoša. Slava domačnom-rojakom, ki so nam vsaj nekoliko poštno rednost priborili. Ako povdramo, da obsegna naša župnija okoli deset občin z mnogimi prebivalci v odstranjenih vinskih hribčkih in dolinah, in ako se povdramo, da je od teh prebivalcev mnogo sorodnikov in mladine v daljni tujini, n. pr. pri vojakih, v službovanju itd., ki nam pismene pozdrave pošiljajo, iste zopet željno pričakujejo, je dostavljanje poštnih pošiljatev, vsak drugi dan v ozadju, ki pa ni krvda nastavljenega pismonoša. Isto je pri poštnih nabiralnikih, da traja 2–3 dni, ko pridejo v nabiralnikih zbrana pisma v glavno e. kr. pošto na Ptuj, in potem še le gredo na omenjeni prostor naslovjenca. Tukaj se bode treba ukreniti marsikaj, da se upelje vsakdanje dostavljanje.

p „Vzgledno“ društvo v Cirkoveah. Tako piše „Štajerc“ o posilinemškem fejerberu. Menda je vzgledno to, če Slovenci sami sebe zaničujejo ter zavrejo slovenski napis in slovenske tiskovine? Ali je vzgledna njihova nemščina, katere sploh ne znašo in v kateri se niti sporazumeti ne morejo? Ali je vzgledno to, da kričijo hejl v noči pred raznimi hišami? Ali je vzgledno, če hitri ognjegasci iz St. Lovrenca in domačini iz Škol tega vzglednega društva, ki rajše vabi tuje kakor domačine na veselico, niti poznati več nočjo? Naše mnenje je, če zna kdo v hajlovski družbi vzgledno gasiti svojo žeko, se ne sledi iz tega, da zna vzgledno gasiti požar.

p Cirkovce. Nekateri se strašno jezijo nad dopisnikom „Slov. Gospodarja“. Še bolj so jezni kakor tisti, kateremu so orožniki vzeli lepo hčerko nekega krčmarja, s katero jo je hotel popihati v Ameriko, a njega so poslali namesto v Ameriko, za štiri meseca v špeh kamro. Ti dopisi so jim bolj neljubi, kakor tistemu možu punčiču, katero mu je podarila pred kratkim neka siromašna deklinja; njegova žena baje s tem darom ni kaj zadovoljna. V predzadnji številki grozi „Štajerc“, da bo g. kaplanu drugo zapel, pa še par drugim znaven. Torej začne tudi gřifna krota peti. Zopet ena ptica pevka več. Pozor tedaj, da kdo tega petja ne presliši!

p Od Sv. Lovrenca v Slov. Goricah. Kakor povsod, vrlada tudi pri nas to leto neizmerna suša. Stari ljudje pravijo, da kadar žabe reglajo, pride kmau dež. Ptujška žaba pa reglja štiri tedne neprenehoma ter s svojim regljanjem napada našega občne spoštovanega g. občinskega predstojnika Jakoba Horvata, potem občinskega blagajnika, g. nadučitelja; nihče se tudi ne bo čudil tej njeni stari navadi, da tudi g. župnika nikjer ne izpusti. Na vse zadnje se še zaganja v celi občinski odbor. Dolgo se nam ni zdelo vredno, temu lažiobrekovalnemu listu odgovarjati, pa ker nas je že skoraj strah, da se ne bi kje ta korundač zadavil, damo mu vendar par besed v odgovor. Radovedni smo, kaj da se ta pokvaka toliko šopiri ter vtika svoj nos v našo občinsko blagajno. Ali niste našli Štajercijanci našega občinskega računa v redu? Ali vam ni naš župan vsega dežnarja predložil? Zakaj se še dalje zaganjate v njega? Pokukajte raje Štajercijanci v svoje prazne blagajne, gotovo vas bode po udih tresel

mraz. Mar li mislite, da vam jih bo on napolnil? Kaj žalega pa vam je storil odbor, oziroma gospod župnik itd. Ali je naš občinski odbor sestavljen od štajercijanskih žganjarjev? Mislimo, da ne! Ampak pri občini ne bo kaj v redu, zato bodo že drugi poskrbeli, ne pa ti, čez vse napeti Štajerc. Dopisnik hoče, da bi naj naš župan odložil svoje posle. Zakkaj pa? Ali ni on kot občinski predstojnik naši občini veliko prigospodaril? — Nadalje imenuje njega in našo posojilnico klerikalno, ni-li naša posojilnica v zvezi z graško, katera bi bila vam gotovo prav ter se ne bi zaganjali v njo, ako ne bi imeli do g. Horvata osebnega sovražtva. Ako pa bi naš župan trobil v Štajercijanski rog, povzdignili bi ga gotovo v deveta nebesa. Kaj pa vam je pri veteranskem društvu toliko zagrešil? Če znate mogoče vi boljše „komandirati“ se pa pokažite na pozorišču, ako si upate.

p Žerovinci pri Ormožu. Na krasnem gričku pri g. Pihlerju se je zadnji praznik dne 29. junija zbral lepo število pristašev Slovenske kmečke zveze, da so poslušali razne govornike, ki so prihitali na shod. Govorili so poslanec dr. Korošec, nadrevizor Pušenjak, župan Meško, župan Habjanič, župan Vraz, ki je s posestnikom Zmazekom predsedoval shodu, ter kaplan Stuhec. Na shodu je vladalo veliko navdušenje in sporazumljivje. Izvožil se je za faro svetinsko podobor S. K. Z., v katerega je privzet tudi jeden viničar. Dokaz, da hoče K. Z. resno delati, tudi za ta stan. Nazadnje sta se med splošnim odborovanjem sprejeli rezolucije: Zborovalci na shodu v Žerovincih dne 29. junija 1908 izrekajo, poslancem Kmečke zveze svoje neomejeno zaupanje, dr. Ploju pa, ker je zapustil brez vzroka Kmečko zvezo in svoje tovariša, izrekajo, ogorčeni svoje nezaupanje; zborovalci protinstrojajo zoper povisanje davka na domače žganje.

p Sv. Križ tik Slatine. Prihodnjo nedeljo ob priliku goda slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda, bo po večernicah v naši čitalnici zanimivo predavanje. Pričakujemo obilne udeležbe. — Naš rojak, vlč. g. A. Fišer, župnik v Ribnici, je daroval za revne Šolarje 50 K. Bog plati!

p Sv. Rok ob Sotli. Na svojem apostolskem potovanju po rogački dekaniji prišli so premijski naš knezoškof po 12 letih zopet deliti sv. birmne tudi v našo faro. V predloženo: Njim na novo urejeno obširno „Kroniko župnije Sv. Roka ob Sotli“ blagovolili so na strani 151, lastnorocno zapisati sledeče pomenljivo geslo (autograph), ki je vredno, da se ne hrani samo v domači kroniki župnije, ampak da o njem zve širša javnost, namreč: „Cerkev govori vedno isti jezik in sicer jezik miru v nemiru, jezik složnosti v nesložnosti, jezik ljubezni v odporu in sovražtu. Pri Sv. Roku ob Sotli, dne 22. junija 1908. Dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski.

p Sv. Rok ob Sotli. Na praznik presv. Rešnjega Telesa bila je tukaj slovensko krščena naša rojakinja gospodična Roza Weis, prej židovske vere, hči trgovca Bernharda Weis v Lupinjaku. Pri sv. krstu dali smo ji ime kumice gospe Marije Plevčak (Marija); 5 dnj pozneje pri sv. birmi 22. jun. t. l. dobila je še ime Neža po svoji birmski botri.

p Sv. Rok ob Sotli. Njih Ekselencija prevz. knez in škof dr. Mihael Napotnik so povodom tukajšnje sv. birmne dne 22. junija t. l. pri odhodu pred slavolokom delavcev podarili delavcem 20 K, za katero se splošito podpisani iskreno zahvaljuje. Tukajšnji delavski zbor bode se ljudomilega Nadpastirja na večno z veseljem spominjal Alois Šmit, kamenarski delovodja.

Ljutomerski okraj.

p Ljutomer. Kakor slišimo, pride na Rajnerjevo mesto v Ljutomer kot glavar mariborski nadkomisar Buvar. O njem vemo, da se je v Mariboru in Ptiju najrajski pajdašil z najhujšimi Nemci ter da se z znanim Ornikom celo tika. To je nezaslišano! Bati se je, da bo tudi v Ljutomeru živel v družbi Doxata in Dularja. Do takega glavarja pa ne bi mogli imeti zaupanja.

p Veržej. V Dravi je utonil nadučitelj Vauda, ki je zapustil ženo in osem nepreskrbljenih otrok. Prijel ga je najbrž krč.

p Čebelarska podružnica za Gornje-Radgonski okraj priredi v nedeljo, dne 5. julija čeb. pončen tečaj pri čebeljaku g. Alojzija Koroška, pri Sv. Juriju ob Ščavnici po večernicah! Predaval bode potovanli učitelj g. Ivan Juranič. Vsi udje v prijatelji se uljudo vabijo. Odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Stari trg. Umrl je dne 25. junija po dolgi mučni bolezni previdem s sv. zakramenti, priden in blag mlačenici, Mihael Orešnik, v najlepših letih, star še le 24 let. Nedzdravljiva bolezen jetika poležila ga je v prezgodnji grob. Svoje starše je rad podpiral. Blag mu spomin!

s Starigrad pri Slovenjgradcu. Papeževu jubilejno slavnost priredilo je tukajšnje Kmetijsko bralno društvo na vrtu g. Rudl-Petriča na Petrovo. Milostljivi g. kanonik in dekan so imeli kaj prisrčni slavnostni govor, v katerem so posebno naglašali veliko skrb in ljubezen sv. očeta Pija X. do kmečkega stanu in do revežev sploh, in so to dokazali z mičnimi dogodbcami iz življenja tega kmečkega prijatelja na prestolu sv. Petra, saj so vendar sami kot kaplan in župnik ustanavliali tudi že enaka

društva, posojilnice itd. S tem govorom zadeli so g. kanonik, kakor vselej, pravo struno pri pazljivih in hvaležnih poslušalcih, ne samo domačih, ampak tudi pri ljubih gostih iz bližnje Koroške, iz Škal, Razborja in drugod. Nato sta se predstavljali šaloligri: „Pravica se je izkazala“ in „Jeza nad petelinom.“ Vsi igrači so pogodili svoje uloge vrlo dobro, vlasti pa še ljub igralke Schöndorferjeve, Apačnikove in Apšnerjeve, ki so nas potem razveseljevale tudi s prelepm petjem. — Potem takem se že res smemo iz srca veseliti cesarjeve jubilejne slavnosti dne 22. avgusta 1908, na katero se že zdaj uljudno in prijazno vabi.

s Golavabuka. Tombola dne 28. junija 1908 se je dobro obnesla. Voditelji Narodne stranke se je niso udeležili. V lepem številu so nas tudi počastili mestjani iz Slovenjgradca, kateri so tudi prisluhili z lepimi darili društvu na pomoč. Vsem dobrotnikom izrekamo na tem mestu prisrčno zahvalo. Veselica se je vršila v najlepšem redu. G. Lešnik je nam postregel z dobro kapljico, gospodinja pa z okusno pečenko.

Konjiški okraj.

k Konjice. Tu se je ustanovilo „Društvo za varstvo otrok.“ V odboru so: gg.: sodnik dr. Doležel, načelnik; dekan Hrastelj, odvetnik dr. Rudolf, zdravnik dr. Kadiunig, nadučitelj Brumen in Pirh, župan Šibanc; namestnika: baron Vay, učiteljica Tribnik.

k Konjice. Kmečka hramilnica in posojilnica je imela v mesecu juniju 85662 K 43 v prometu; v dveh mesecih svojega poslovanja pa skupno 142.609 K 49 v. To je pač najlepši dokaz, da raste med prebivalstvom zaupanje do tega zavoda, in da mu je zagotovljen najlepši uspeh. Seveda se vsled tega je, obrekujejo in zavajajo nasprotniki kmečke organizacije, slovenski liberalci in trški nemščarji. Slučajno smo dobili v roke računski začinko okrajne hramilnice, ki za leto 1907 izkazuje 3556 K 9 v čistega dobička, k čemur moramo še prišteti 2390 K, ki so izkazane pod „Widmungen an die Bezirksvertretung.“ Kako se je pa ta denar razdelil, o tem seveda molči uradni izkaz, a že iz prejšnjih let je znano, da marsikak prispevek odpadne tudi na nemški šulferajn in sudmarko. Slovenski okraj torej podpira s svojim denarjem nemščvo in ponemčevanje Slovencev! Koliko so pa doble slovenske šole? Žalostno, a răsnično! Kaj ne, g. Pučnik, ravnatelj načelnika in nekdaj navdušeni Slovenec? Ce hočete, bomo drugokrat govorili še drugače, če ne bo ste bolj pazili na svoje besede v uradu. Kmetje, vi pa se oklenite domačih slovenskih in kmečkih denarnih zavodov, saj jih je sedaj dovolj v našem okraju. Udeležujte se pa tudi v vse javne zastope in skrbite tako, da sčasoma pride uprava okraja v slovensko roke, saj imamo za to dovolj sposobnih mož. Pošljajte pa tudi po svoji moči slike vsaj nekaj let v kako slednjo šolo, da se izobrazijo v praktičnih potrebah sedanjega časa, potem nam je boljša bodočnost zagotovljena.

k Konjiška okolica. Konjiški kmetje smo skrajno nezadovoljni z razdelitvijo podpore po škodi lanskega leta. Nekateri so dobili veliko, drugi pa nič. Letos pa nam suša žuga vse uničiti; že skoraj mesec dni ni bilo kapljice dežja, poprej pa tudi malo, in če nam ga ljubi Bog kmalu ne pošlje, bomo morali spet trkat, da nam država da podpore. Otavne bo nič, sena je malo, cena živini pada, a davki in doklade pa vedno večje. V zadnjih desetih letih so poskušile deželne doklade od 30% na 50%, okrajne od 27% na 55% in občinske od 60% na 90%, torej so se samo doklade zvišale skupno za 69%. Pri vseh teh nesrečah pa hudobni liberalci in brezverci še naše vere in našega zaupanja v božjo pomoko ne pustijo pri miru, se iz nas norčujejo, če molimo in Boga prosimo umsljenja, ter nam hočejemo, da zavrnemo tolažbo v teh ludih časih iztrgati. Pa dobro, vsaj vemo sedaj, kako se bomo ravnali, kadar nas bodo ti hinaveci s sladkimi besedami lovili, da jih poslušamo v politiki in pri volitvah. Proč z njimi, in proč od njih vseh, ki so zoper nas, zoper našo vero in naš slovenski rod!

k Spodnji Dol. Pri nas trpimo letos strašno sušo. Posebno jo občutijo kmetje živinorejci radi posmanjanja krme. Tudi pri naši mladini imamo sušo, pri naših naprednih liberalnih gospodih. Spomlad je bilo obilo dežja. — Naši mladini se je obljuhljala nedeljska šola in bralno društvo. Vse to pa se je zdaj popolnoma posušilo.

k Iz Prihove. V nedeljo, 31. majnika so gosp. župnik blagoslovili krasen križ pri posestniku Janezu Goričan na Prelogah. Meseca julija pa bodo blagoslovili še Veliharjev križ v Dobriški vesi. Praznik sv. Alojzija ostaneta naši probujeni, pošteni (katoliški) mladini in njihovim dobrim staršem v neizbrisnem spominu. Dne 28. maja je bilo 115 deklet slovesno sprejetih v Marijino družbo. Lepo število se bo pa kmalu še povečalo. Dne 21. junija je pa 45 pridnih mladeničev dobilo krasno Marijino svetinjico. Enemu so jo pripeli v štiro cesarjeve kolajne. O lecetvem včet mladeničev in deklet in razsirjal lepi duh poštenega, krščanskega življenja. — V torek, dne 23. junija ob 5. uri popoldne je gorelo pri Tratniku v Raskotcu. Dva 7 letna fanta sta hotela izpod

strehe svinjskega hieva pregnati vse s tem, da sta pod osinjak zažgala šibice. Zgorela sta oba hleva in hiša. Škoda je velikanska, zavarovalnina pa nizka. — Za kaplana so pri nas nastavljeni še malo bolehnji gospod Anton Bukovšek.

k Zreče. V „Štajercu“ je neki nebodigatreba skrpal dopis, ki napada našega orgljavca, ker je „rodom Kranje“ in je zaslovel po naši fari, in vzhod temu slovesu „pa tak dela po koru in po orgljah, kakor da bi mlaðe mačke gori skakale.“ Na to bodi povedano: Cela poština župnika, izvzeti so seveda brezvestni dopisniki, hvali orglje in občuduje petje. Dopisnik se predzrne tudi trditi, da je „naša cerkev jama razbojnikov“. Predzrnež menda hoče delati podobno, kakor je delal oni tat, ki je po cesti bežal in vpil: Primit ga! Hotel je namreč ljudi premotiti, odvrniti od sebe. V naši cerkvi še pa ni mogel videti „jame razbojnikov“. Potem list piše: „Takšnega organista ima naš župnik rad.“ In dalje: „Imamo pa v domači fari v cerkveni glasbi dobro izvurenje fanta, tega pa ne marajo. Zato, ker je kmečki sin?“ Kolikor poznamo našega župnika, lahko rečemo, da ima rad vse župljane, se celo dopisnika, osebno, ne mara pa za njegovo ludobnost. Dalje: „Tudi občina se poteguje za organista, ker mu bo na svoje stroške postavila hišo, ubogi kmet pa plačaj. Ali je to potreba, ker imamo v domači fari fanta, ki je sposoben za ta posel in ima stanovanje doma, da ga ni treba kmetu plačati. Pa vse to gospod župnik in vsegamogočni g. župan zahteva, da se vse to mora zgoditi. Zatoraj pa sramota za takšne poglavarje v Zrečah.“ Dotičnemu fantu je obrekliji dopisnik siabo ustregel, ako se v „Štajercu“ za njega poteguje. Le vprašaj ga, pa boš zvedel, da se on takšne hvale sramuje, in jo odklanja. O stavbi kakšne hiše za orgljavca ne ve občina nič, župnik nič, župan nič. Župnik in župan, oba opravlja svoje dolžnosti vestno in v veliko požrtvovalnosti: iz hvaležnosti za to, jima pa neko pero brez vesti izmisli organistovsko hišo ter zavoljo tega kliče: Sramota. Nismo nameravali odgovarjati, pa „liberalne“ cvetke povzeli smo iz razloga, naj naše dobro ljudstvo, ki laži-liberalnih listov ne bere, zve in presodi, kako da se „liberalno“ pero zna kregati z resnicoljubnostjo.

Celjski okraj.

c Celje. Umrl je tukaj odvetnik dr. Stepischnegg. Bil je hud nasprotnik Slovencev.

c Celje. Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 4. julija ob 10. uri in 16. septembra od 8. do 10. ure. Sprejemni izpit se začnejo 4. julija ob 11. uri in 16. septembra ob 10. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih staršev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa ščelska spričevala.

c Laški trg. Na svoj nujni predlog, ki ga je stavljal pred kratkim dr. Benkovič radi prevelike množine kobilic, ki so uničevale naše kraje, je dobil od poljedelskega ministrstva odgovor, da so kobilice sicer poškodovale listje dreves, a drugi našadi so pale malo trpeli od kobilic. Kmetovalci, ki imajo premovalno strelje, naj bi si nabavili šotne strelje v večji množini. Dr. Benkovič seveda s tem odgovorom ni zadovoljen in bo storil še nadaljnje korake.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Na svoj nujni predlog, ki ga je stavljal pred kratkim dr. Benkovič radi prevelike množine kobilic, ki so uničevale naše kraje, je dobil od poljedelskega ministrstva odgovor, da so kobilice sicer poškodovale listje dreves, a drugi našadi so pale malo trpeli od kobilic. Kmetovalci, ki imajo premovalno strelje, naj bi si nabavili šotne strelje v večji množini. Dr. Benkovič seveda s tem odgovorom ni zadovoljen in bo storil še nadaljnje korake.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Na svoj nujni predlog, ki ga je stavljal pred kratkim dr. Benkovič radi prevelike množine kobilic, ki so uničevale naše kraje, je dobil od poljedelskega ministrstva odgovor, da so kobilice sicer poškodovale listje dreves, a drugi našadi so pale malo trpeli od kobilic. Kmetovalci, ki imajo premovalno strelje, naj bi si nabavili šotne strelje v večji množini. Dr. Benkovič seveda s tem odgovorom ni zadovoljen in bo storil še nadaljnje korake.

c St. Jurij ob juž. žel. Na svoj nujni predlog, ki ga je stavljal pred kratkim dr. Benkovič radi prevelike množine kobilic, ki so uničevale naše kraje, je dobil od poljedelskega ministrstva odgovor, da so kobilice sicer poškodovale listje dreves, a drugi našadi so pale malo trpeli od kobilic. Kmetovalci, ki imajo premovalno strelje, naj bi si nabavili šotne strelje v večji množini. Dr. Benkovič seveda s tem odgovorom ni zadovoljen in bo storil še nadaljnje korake.

c St. Jurij ob juž. žel. V predzadnji številki „Narodnega Lista“ je brati, da ima celjska Zadržava le na šestih krajih svoje konkurenčne posojilnice, ki so pa bile vse prej vpisane v zadružni register, kakor one ljubljanske zvezze, ter jih potem dopisnik po vrsti našteje po krajih, kjer ima celjska Zadržava svoje konkurenčne posojilnice. Jako žudno, da dopisnik „Narodnega Lista“ tudi ni naštel svoje konkurenčne posojilnice v St. Juriju ob juž. žel. in nam ni povedal, katera posojilnica je bila v St. Juriju ob juž. žel. prej vpisana v zadružni register. Vidi se, da dopisnik nima nobenega pregleda o razvoju zadružništva; mu pač moramo povedati: 1. da ima celjska Zadržava zvezza tudi v

Št. Juriju objuž. žel. svojo konkurenčno posojilnico, ki je bila registrirana leta 1907, med tem ko je bila stara hranilnica in posojilnica registrirana že v letu 1900 in je pri ljubljanski Zadržavi zvezzi. Iz kakšnega namena je nestrankarski Jošt ustanovil 7 let pozneje svojo konkurenčno posojilnico, ne vedmo, to pa vemo, da konkurenčna posojilnica ne da je takšne ugodnosti tistim, ki iščejo posojila, kakor stara posojilnica. Evo zgled! Ta Joštova konkurenčna strankarska posojilnica je posodila 20. okt. 1907 na štev. 7 znesek po 200 kron, a je odtegnila: za delež 5 kron, za obresti 5.50 K., uprav. in prislop 3.40 K., skupaj 13.90 K. Tako je dobil dotčenik samo izplačanih 186.10 K. Po računu stare hranilnice in posojilnice bi se mu pa odtegnilo za delež s prisopinino 3 K., za obresti 5.50, upravnine s kolikom 1.40., torej se bi odtegnilo skupaj 9.90, in bi se mu izplačalo 190.10 K. Tudi ravno v tem slučaju se ta strankarska posojilnica ni držala svojih pravil, ker je posodila izven svojega delokroga v Št. Vid pri Grobelnem. G. Jošt je pač lahko ponosen na takšne zadruge, ki še tega ne vedo, kako daleč imajo po svojih pravilih svoj delokrog.

c V. Zalec je bil dne 23. m. m. velik požar. Gasit je prišlo deset požarnih bramb iz Savinske doline. Zažgali so otroci,

c Možirje. Veselica, s predstavo sv. Neža, katero je priredilo k. s. izobraževalno društvo v nedeljo, dne 14. junija t. l., se je sijajno obnesla. Udeležili so se je gostje iz Gornjegagrađa, Šmartnega, Kokarja, Nazarja, Rečice in neštevilno domačinov, tako da so bili obširni prostori gosp. Sasleta prenapolnjeni. Udeležila se je tužni možirska narodna godba, kateri je društvo zelo hvaležno za to. Ljudstvo je strmelo, ko je gledalo naše vrle igralce in je občudovalo njih nastop v tem kratkem času. Ljudstvo je bilo zelo zadovoljno in splošno zahtevalo, da se igra ponovi 21. junija. Pred igro in med veselico je pel dražveni pevski zbor in udarjal novi tamburaški zbor na svoje lepo ubrane strune. Ostali smo še skupaj par uric in se veselili. Med veselico so nastopili razni govorniki, ki so mladino spodbujali k izobraževalnemu delu in utrijevali v stanovitnosti. Kakor povsod, tako imamo tudi pri nas nasprotnike društva, ki jim ni ljubo, da se tako lepo razvija, zato napadajo z lažmi in obrekovanjem vse dejanje moči. Vsem tistim pa naj bo povedano, da naj pometajo pred svojim pragom, ker imajo cele kupe smeti. Igralcem pa naj bo to za spodbudo v prihodnjem delovanju.

c Dramlje. Že zopet novo obrekovanje. „Nar. List“ pripoveduje 25. junija, da namerava župnik izobraževalno društvo ustanoviti. Ako bi se društvo kedaj razpustilo, hoče župnik društveno premoženje pograbit. Torej, kmetje, ne dajte se voditi za nos. — Človek, ki vam je to izdal, vas je nalagal vedoma. Po društvenih pravilih ne sme župnik niti vinarja pograbit, ampak mora vse razdeliti med uboge župljane. — Bratje slovenski, ne spodkopujmo se z obrekovanjem!

c Dobrna. Naši posilinški petelini so zopet enkrat čutili potrebo, da se osmešijo pred pametnim svetom. Poroka Matevža Božnik, zastavonoše našega bračnega društva, jim ni dala miru, hoteli so po svojem znižati pomen dveva za slovensko stvar na Dobrni. Prišli so voglarit ob 1. uri po polnoči, torej ob času ponocnih strahov in tatov, in vse, kar je še bedelo, se je zgražalo nad takim početjem. Vse je bilo za to, da se jih odpravi lačne in žejne, kakor so prišli. Rešilo jih je edinole usmiljeno srce hišne gospodinje, da so dobili koš kruha in nekaj litrčkov. Ko so vse posušili so se tisto splazili v temno noč. — Saj vemo, kaj je bilo! Tuštam se je včasih bojda zabliskal svetli bajonet in pred tem „nemško“ srce vleže v hlačice. Posmehovanje cele Dobrne so si v resnici pošteno zasluzili. Pribiti se pa mora drzen način, kako je vojskoved teh mlečnozobjekov priporočal novoporočeni par — Mariji. Vsi, ki smo stvar poslušali, smo bili mnenja, da bi storil boljše, ko bi sebe in svoje lačne in žejne tovariše priporočal — sv. Duhu. Zdi se, da ti ljudje poznavajo Marijo samo na „oglariji“. Da jih je sedaj sram, jim ne bo nič škodovalo. Sicer nemškutarstvo na Dobrni še ni nikomur pomagalo do časti in tudi takim ljudem ne bo. Da je eden izmed največjih duševnih revežev hotel med omenjeno voglarijo „nemški“ komandirati, omenjamamo samo, da bo slika popolna. — Sram bodi vse, ki so izdajice svojih mater!

c Dramlje. „Domovina“ od 15. junija je v svojem neprijažnem dopisu pozabila svoje dopisnike podučiti v zelo potrebnih rečeh. Ti pravijo, da ne odstopijo od naukov Narodne stranke, ker so značajni. Kdo je značajen? Kdor se stanovitno drži resnično dobre reči. Vi se stanovitno držite, pa dobre reči ne, ker najboljšo reč, vero, tirate iz javnega življenja. Na dosedanjem poti ne postanete nikdar značajni. Zaradi volitev bi traj „Domovina“ dopisnike podučila, da pustijo župnika vendor enkrat pri miru. Njemu je za občinskega odbornika po volji tudi Jarnovič, Mastnaki, Blaž Jesenek in vsak drug faran, da le ne da glasa za poslance, ki bi v Gračcu in na Dunaju vlekli na nekrščansko stran. Župnik se ne poteguje za politično občast, ampak za brambo vere; v to je treba, da so občinski odborniki krščansko značajni možje. Ravno Crešnjice, ki jih imate vedno na jeziku, vam spričujejo to. Ko je župnik tam kot odbornik 9 let dosegel red pri občini, se pri zadnji volitvi na vse prošnje

ni dal več v odbor izvoliti. Dela li tako, komur je za svetno oblast in komandiranje? V šolskih zadevah bo „Domovina“ vtihnila, ako vpraša nadučitelja, kaj je župnik uradno odgovoril na vprašanje, v katere šolske zadeve da se vtika. Pa tudi brez nadučiteljevega odgovora bi „Domovina“ moral dopisnikom nauk dati, da po krivici očitajo župniku vtihanje. Berite 142. član nove šolske postave, ki pove, kaj ima katehet razum krščanskega nauka še pri šoli govoriti. Posvetovalen glas ima katehet v vseh šolskih rečeh, sklepajoč glas pa, kadar se gre za obnašanje, obiskovanje in notranje urejevanje. Ne more se torej reči, da se vtika v šolske reči.

c Sv. Jurij ob Taboru. V nedeljo, dne 14. junija smo pokopal hčerko Marijine družbe, 17 letno Frančiško Laznik. Kako je bila najna povsod splošvana in priljubljena, pričal je njen veličasten pogreb. Spremile so jo k večnemu počitku vse hčere Marijine družbe z zastavo in venci. Zapela so ji dekleta na grobu dve žalostinki. Krasen nagrobnogovor vlč. g. duhovnega voditelja g. Florjančiča, je ganil do solz vse navzoče. Naj v miru počiva! — Na vnebohod je imelo pet vrlih fantov jako lepe-govore; ljudstvo je bilo kar očarano nad takim izvrstnim nastopom naših fantov. Tako je prav, le tako naprej! Pričakujemo videti v kratkem naša vrla šentjurska dekleta s svojimi deklamacijami na govorniškem odru. Na svidenje!

c Nadstrankar Jošt in njegova logika! V „Narodnem Listu“ štev. 23 toči neki dopisnik krocodilove solze, ker se je v Mozirju ustanovila rajfajzovka. Pravi, da je ni potreba, ker že 30 let deluje ondi Gornjesavinska posojilnica. Mi se v to preiskavo, ali je posojilnice potreba ali ne, ne bomo spuščali, ampak navesti hočemo samo nekaj cvetk Joštovega nadstrankarskega dela. „Nar. List“ piše v zgoraj omenjenem članku: „Razdor na gospodarskem polju je vedno večji, in vedno večja postaja nevarnost, da bo slovenski narod na tem razdoru gineval, namesto da bi se jačil.“ Ravno ta čas pa je Jošt ustanovil v Šmartnem na Paki s pomočjo nadučitelja Weberja in nekega Loja nasprotno posojilnico, dasravno že v tej občini plodonosno deluje rajfajzovka 11 let. Jošt, Jošt, kakšen je pa ta razdor? Bo morebiti koristil na gospodarskem polju? — Se nekaj! Ali se kaj spominjate, gospod Jošt, ko se je pred 11 leti tukaj ustanovila rajfajzovka, da je neki revizor (?) iz Celja prosil v Šoštanju dva gospoda (imena na razpolago), naj g. M. Pirtuška, načelnika osnovnega odbora, nagonvarjata, da opusti ustanovitev posojilnice, ker ne bo uspevala in je tudi ni potreba, ker itak zadostuje za en okraj ena posojilnica in takšno že imajo v Šoštanju. Kaj ne, čudno, kako se nazori pri nekaterih ljudeh spreminja. Ta čas je zadostovala za en okraj ena posojilnica, sedaj ste pa nujno potrebeni dve v občini, katera šteje 1800 duš. Cenjeni čitatelji naj sodijo! Jošt bo pa najbrž poslal popravek, da — vse skupaj ni nič res in on bo zopet stal „nad strankami!“

c Zusem. Kakor povsod po zeleni Spodnji Štajerski, tako se je tudi pri nas začela mladina probujati iz narodnega spanja. Pričelo se je namesto na to delati, da bi si ustanovili mladeniško in bračno društvo. Mladeniči, vzdržimo se in začnimo delovati. Na delo, katoliško-narodno misleči mladeniči, ne vstrašimo se narodnih ali nemškutarsko-liberalnih nasprotnikov, ki jih ne manjka tudi tukaj pri nas. Povsod imajo že razna katoliško-narodna izobraževalna društva, zakaj bi tudi mi si ne ustanovili kako društvo, ki nas je precejšno število mladeničev. Mladeniči, ki berete skoro v vsaki številki „Slovenskega Gospodarja“, kako se ustanavljajo po celem Spodnjem Štajerskem razna društva, kako se vršijo povsod razna poučna predavanja in veselice v prid ukažljeni naši slovenski mladini, storite tudi vi tako. — Bližajo se občinske volitve; kmetje, sotrpni, koga bomo pa voliti? Gotovo take može, o katerih značajnosti, veri in narodnosti smo se sami prepričali. Take može pa voli le naša katoliško-narodna stranka, katera je gotovo najboljša za nas kmete. Posebno se pri volitvah varujmo Štajerčevih in liberalnih pristašev, katerih tudi tukaj ne manjka. Tudi ptujskega korundiča in „Narodnega List“ ne manjka pri nas. Kadaj se vam bo začelo v glavi svitati? Menda takrat, ko bo zadnji ptujski korundič po Dravi splaval.

c Sv. Jedert. Pred kratkim se je tu prijetila čudna dogodba. Bivšemu učitelju Seligetu je njegov oskrbnik bojda ukradel nekaj porcelanastih krožnikov. Zato je dal lastnik njega in ženo ukleniti in v ječo zapreti. Ker je bila žena v najvišji stopnji noseča in so jo gnali orozniki v najhujšem snežnem viharju poldrug uro daleč v Hrastnik ter sta doma ostala dva 2–3 leta stara otroka bolana, se je vsem iz srca smilila. Tamošnji župnik je prosil pismeno sl. c. kr. sodnijo na Laškem, da, ako je mogoče in ni zoper postavo, izpusti ubogo ženo, ker je silna nevarnost in to more imeti hude nasledstve, kar je tudi imelo, kajti žena je vsled tega spovila mrtvo dete. Slavna c. kr. sodnija je priznala, da ima župnik prav in je takoj po preiskavi ženo izpustila. In glejte! Zavoljo tega je zadnja Deutsche Wacht razvila župnika, „da se dotegne za tatove“! — Res, Turk bi moral biti, komur se ne bi takša uboga mati smilila! Prepričan sem, da će bi se kaj takega zgodilo Seligetovi ženi, bi isti župnik ravno tako ravnal, ako bi bila v takem stanu in položaju! Sicer bi moral dotični lastnik malo misliti na svoje otro-

ke, potem ne bi smel zahtevati, da bi orožniki tako ubogo mater uklenili!

c Frankolovo. Ustanovni občni zbor Kmetijskega katoliškega izobraževalnega društva, kateri se je tukaj vršil dne 28. junija t. l., se je jako dobro izvršil. Na občni zbor došlo je lepo število udeležencev obojega spola. Za predsednika so se izvolili včl. g. Presečnik Gregor, kateri so v lepem nagonu razložili, zakaj se ustanavlja novo društvo, ter potem podelili besedo g. Fr. Sreinerju kot zastopniku S. K. S. Z. v Mariboru in g. Ivanu Stavnovnik iz Kranjskega, kateremu gre posebna zasluga, da se je na Frankolovem posojilnici ustanovila. Oba gospoda je ljudstvo v velikim zanimanjem poslušalo, ter na vsaki končani govor z živoklici in ploskanjem zahvalno pritrjevalo. Na to je sledila volitev odbora, v katerega so se izvolili: gospodje: Gregor Presečnik, župnik, Blaž Goršek, župan, Franc Pinter, Štefan Jakob ml., Matijaz Lovlavec ter mladenič Jurij Gorenšek in Bernard Slavš. Za računske pregledovalce pa: g. Valentin Gorenšek in Mihael Volčič. Ob enem se je vpisalo še nekaj novih članov, katerih je sedaj že 28. Gospod predsednik se nato vsem skupaj zahvalil ter zaključi zborovanje. Novoustanovljenemu društvu pa se želi, da bi se lepo razvijalo in obrodiло mnogo dobrega, sadu; gospodom govornikom pa se izreka tem potom prav srčna hvala za njih trud in krasne, navduševalne govore.

c Smartno pri Gornjem gradu. Tukaj je ubila dne 15. junija med nevihto 12 letnega dečka Ivana Klančnika strela. Stopil je na suho in ko je privezoval splet k bližnji vrbi, je treslo v njo in ubilo dečka.

Brezski okraj.

b Planina. Dne 18. junija t. l. je umrl pri nas najstarejši mož cele planinske župnije, Jakob Paček. Bil je že nad 88 let star. N. v. m. p.!

b Dobje pri Planini. Narodna stranka je pač lahko ponosna na svojega zaupnika Pulkota v Dobju, ker je tudi glavni razširjatelj in idopisatelj „Stajerca.“ Baje tudi plačuje 10 iztisov tega lažnjivega kljukca, naročenih na Detomovo ime.

Iz drugih slovanskih dežel.

t Iz Bosne. Iz Drvara nam poroča naš rojak: Suša v Bosni je precej velika, nad dva meseca ni bilo dežja, in reka Una je popolnoma izginila. Gosenic je tukaj to leto toliko, da so na drevju vse listje objedle, in je na mnogih krajinah drevje suho kakor po zimi. Žalosten je pogled na upoštešene kraje, kjer rogovili gosenice. Ubogi trpin bosanski, kako se bode živil, ker ti je nezgoda vedno za petami? Ni ga človeka, ki bi nam pomagal.

Drobtinice.

d Stoletnica domobranstva. Dne 8. junija je minulo 100 let, kar je bilo ustvarjeno s patentom cesarja Franca domobranstvo.

Srbija. Sedanje Pačevqv ministrstvo je odstopilo. Kralj je poveril staremu radikalcu Velimiroviču, da sestavi nov kabinet. Kakor se poroča, bo novo ministrstvo tako-le sestavljeno: Velimirovič, predsedstvo in zgradbe; Nikolč za zunanje zaideve; general Stefanovič vojno ministrstvo; Trifkovič za pravosodje in notranje zaideve; Pavlovič za nauk; Kosta Stojanovič za narodno gospodarstvo; M. Popovič ali Kukič za finance. Nova vlada ima v skupščini skleniti letni proračun in trgovsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. A težavno vprašanje je cena, s katero ji to opozicija dovoli. Naloga kraljeva bo, da posreduje in doseže sporazum.

Književnost.

§ Slovenska Matica. Dne 17. m. m. so se izvolili v knjižni odsek na novo ti le odborniki: Mašelj, dr. Mohorič in Schwentner, v gospodarski pa Schwentner in Skrbinc. Vse knjige za l. 1908 pridejo še pred šolskimi počitnicami, v tisk.

§ Izšel je 6. zvezek znanstvenega obzornika „Cas“, ki ga izdaja Leonova družba v Ljubljani. Vsebina je ta-le: Primož Trubar. (Ob 400letnici njegovega rojstva.) (Prof. dr. Jos. Gruden.) Problemi v sodobnem dušeslovju. (Franc Terseglov.) Ločitev cerkve in države. (Drž. posl. prof. dr. Jan. Ev. Krek.) Slovenski narod, njegova inteligencija in dejavnost. (Razvoj od l. 1848.) (Jos. Puntar, Građec.) Pohlinov molitvenik. (L. Pintar, skriptor c. kr. štud. knjižnice.) Samomor. (Poroča dr. A. Ušenčnik.) Nove knjige. Listek. „Cas“ velja na leto 5 K, za dijake 3 K in izhaja 10krat na leto.

§ Slava domovini. Spevoigra za dvo- in triglasni zbor s samospevi ter z deklamacijami, uravnana za spremljevanje na klavirju ali harmoniju. Sestavlil in izdal Anton Kosi v Središču. Cena 3 K 20 vin. — Ta spevoigra je, kakor Kosijeva dela sploh, v prvi vrsti namenjena šolam. A v našem listu jo omenjam, ker smo prepričani, da bode ravno v tem jubilejnem letu tudi marsikatero izobraževalno društvo z veseljem seglo po njej, zlasti pa še dekliške zveze, ki imajo količaj izvežbanie in pa petjačilne dekliške pevske zbole. V spevoigri se vrste deklamacije z dvo- in triglasnimi pesnicami, ki opevajo najprej rojstno hišo, mili domači kraj.

Po ločitvi se pa v tujini šele zburdi zavedno vroče hrepenenje po domovini, in ko pride čas srečne vrnitve, sledi navdušena proslava domovine, iz srečljubljene. Kot sklep je dodan še poseben del v proslavo cesarjevega jubileja; a obe patriotični deklamaciji se nam dozdevata prav slabci, zato bi nasvetovali, jih opustiti ter skleniti z obema zboroma. Skladatelj E. Adamič je napisal lepo predigro z motivi nekaterih uporabljenih pesmi, kar da celemu delu že v začetku nek enotni znak. Kjer bodo to spevoigro lepo proizvajali, bo gotovo izpolnila Cegnarjevo, na naslovu tiskano geslo: „Krepko povzdignimo glase — Domovini v slavo!“ S. S.

§ Dr. Ed. Volčič v Novem mestu (Kranjsko) je uredil več pravnih knjig, kakor: Civilnopravni zakoni, odvetniška tarifa, zakon o javnih knjigah, zemljiških itd., vzgledi predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo, kolkojnina in vpisnina pri zemljiški knjigi. Dalje od „Počudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“: Zvezek I. Zakon o dovoljevanju poti za silo, s pojasmili v vzorcu prošnje. 1907. Mehko vezano K — 40. Zvezek II. in III. Predpisi o železniških in rudniških knjigah. 1907. Cena mehko vezani knjižici K — 80. Zvezek IV. in V. Predpisi o konverziji vknjiženih terjatev. 1907. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K — 80. — Ako ni dogovorjeno drugače, se pošljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vinarjev poštnine v govorini ali poštnih znamkah.

Najnovejše novice.

Izpremembe na mariborskih srednjih šolah. Gimnazijski profesor Ivan Košan je dobil mesto na prvi državni gimnaziji v Gradcu, gimn. prof. dr. Hans Mörtl mesto na III. državnem gimnaziju v Gradcu, realski prof. Adam Schuh je prestavljen na Dunaj, realski profesor Evgen Weber v Gradec.

Iz finančne službe. Finančni svetnik Gustav Taužher v Mariboru je imenovan višjim finančnim svetnikom. Prestavljeni so: Računske asistent Julij Tietze od računske ekspoziture okrajnega finančnega ravnateljstva k računskemu oddelku deželnega finančnega ravnateljstva; računski praktikant Leopold Erjavec fračunskega oddelka deželnega fin. ravn. k računski ekspozituri v Mariboru; davčni asistent Števe pristožbinskega oddelka okr. fin. ravn. v Mariboru k davkarji v Sevnici; davčni praktikant Jožef Sever iz Ptuja k pristožbinskemu oddelku okr. fin. ravn. v Mariboru.

Sicynski, morilec grofa Potocklega, je bil pri včerajšnji porotni obravnavi obsojen na vislice, ob enem se je sklenilo, da se ga priporoča milosti. Zagovornik Sicynskega je vložil ničevno pritožbo.

Listnica uredništva.

Celje, Gomilsko: Ni bilo prostora. — Slovenja vas: Prihodnji! — Sv. Jurij ob Taboru: Prvi dopis smo izročili poslancem. — Laporje: Tokrat ni bilo prostora.

Listnica upravnosti.

Še enkrat opozarjam vse one naročnike našega lista, ki še niso poravnali naročnine za letošnjo leto, osobito pa one, ki so si list letos naročili, a še sedaj niso storili svoje dolžnosti, da bi poslali tudi naročnino, naj to brž storé, ker jim moramo drugače list ustaviti.

Loterijske številke.

Dne 27. junija 1908.

Gradeč . . .	54	57	64	82	4
Dunaj . . .	78	66	2	38	79

Izjava.

Jaz podpisani Štefan Polič, obžalujem, da sem razobil Antonia Eileča na časti in ga prosim, da mi odpusti.

Štefan Polič,
Sv. Jakob v Slov. gor.

551

Zahvala.

Za vse tolažilne dokaze globokega srčnega sočutja povodom prebridek izgube našega nepozabnega, iskreno ljubljenega brata, gospoda

Franca Jug,

duh. svet. dekanu, župniku, uda okr. šolskega sveta itd. kakor tudi za mnogobrojno spremstvo dragega pokojnika izrekamo vsem udeležencem mrtvaškega sprevoda iskreno zahvalo. Posebno pa se še prisrčno zahvaljujemo veleč. kn. šk. duh. svetniku in profesorju gosp. Janezu Vrežu za vodstvo pogreba, veleč. župniku g. Aloju Kreli, za gulinjiv govor, in sploh vsem častitim duhovnikom za tako obilno udeležbo. Prisrčna hvala tudi slavnemu županstvu, blagorod. gosp. uradnikom, spošt. učiteljstvu za vodstvo šolske mladine, požarni brambi za vzdrževanje reda, vsem gosp. pevcem za lepo tolažbe polno petje v cerkvi in pri odprtju grobu, ter tudi darovalcem prekrasnih vencev in sploh vsem, ki so spremijali blagega rajnega k večnemu počitku.

Žaluoči bratje.

Šmarje pri Jelšah, dne 25. junija 1908.

552

Pojasnila o inseratih daje

upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Mizarske pomočnike vzame takoj v stalno delo Georg Kobale, mizarški mojster, Slov. Bistrica. 553

Svinjski hlev rabljen še le eno leto, s 4 oddelki, dilje in hodnik se proda po ceni. Naslov v upravnštvo.

Male posestvo z vinogradom in zadonosnikom v neposredni bližini Maribora, primereno za letovišče, se radi selitve po ceni pruda. Vpraša se v upravnštvo lista. 533

Krojaškega pomočnika iz dobre hiše sprejme takoj za sejnsko in kupčevalsko delo Jožef Verdnik, krojač v Slov. Bistrici. 559

Dva poštena mizaršta pomočnika dobita takoj trajno delo pri Jožefu Brandl, orglarskemu mojstru v Mariboru. 534

Tako se išče učenka za šiviljo, znati mora slovenski in nemški. Pošauta Marija, Frauengasse št. 17, Maribor. 535

Učenec močen z dobrimi šolskimi spričevali, se takoj sprejme v trgovino Jan. Scholger na Bregu pri Ptaju. 540

Sprejme se v nekem župnišču trezen, priden in zvest hlapec. Nastop takoj. Plačilo dobro. Ponudbe na upravnštvo „Slov. Gospod“. 537

Prodan lepo posestvo pri veliki cesti, pol ure od kolodvora. Posestvo obstoji iz vrtne orahove lepih travnikov, sadonosnika, lepega gozda in nekaj vinograda, vsega skupaj je čez 30 oralov. Več pove uredništvo „Slov. Gospod“. 530

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvrsujem že čez 25 let, posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las, t. j.

Kapilar št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjujejo prhljaj (luskinje) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lonček 3 K 60 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišić, lekarnar, Pakrac Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetkom.

Mala gostilna je na prodaj v slovenskem delu Koroške ob državni cesti, blizu žel. postaje radi družinskih razmer. Vpraša se uredništvo „Slov. Gospodarja“ 495

Eden ali dva vajenca za pekarsko obrt se sprejmeta takoj v dobro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna izobražava in preskrbljeni 2 oblike za časa njune dobe. Pojasnila pri Avgustu Jeckotu pekarskemu mojstru v Ljubljani Marije Terezije cesta št. 7. 509

Izučena babica se priporoča cen. gospem. Na zahtevo dobije tudi dobro postrežbo. Burgplatz št. 1, I. nadstropje. Maribor. 468

V župnišče želi priti kot kuharica pridna in zanesljiva oseba. Naslov pod št. 100 Sv. Benedikt v Slov. gor. 549

Novi in že rabljeni motorji in kmetijski stroji

so po ceni na prodaj.

Nove izdelke in poprave vseh motorjev in strojev izvriši Karl Sinkovič, klučavnica in izdelovalca motorjev in strojev, Puffgasse št. 9, Maribor. 368

Zahvala. Ob prerani smrti nepozabnega soproga in očeta, oziroma sina, brata, svaka itd.

Vinka Vauda,

nadučitelja v Veržeju,

izražajo č. g. dekanu in drugim duhovnikom, gg. tovarišem učiteljem, zlasti pevcom in g. Tomaziču za obrobeni govor, c. kr. orožnikom iz Križevce, domaćim ognjegascem, množiči domaćega in sosednega kmečkega ljudstva ter šolski maladini najsrenejšo zahvalo za udeležbo pri pogrebu in za tolažilne izraze sočutja.

Veržej, 29. junija 1908.

557

Sedaj je priložnost,

24, 28 in 30 kr. Sateni novomodni, po 30 in 40 krajcarjev meter. Cepiji za ženske obleke v vseh barvah m po 40, 60 in 70 kr. Svilneni robci najnovejši po 90 kr. gld. 1, 1-20, 1-60, 2 itd. Perkalnati robci po 22 in 30 kr. Cagi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 1-20, 1-40, 1-80 itd. Srajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 1-10, 1-20 itd. Najnovejši izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpassnikov. Civilih beli in pisični za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEC, Grajski trg. št. 2.

Za veselice in druge slavnosti priporoča se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kače, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebštinami :: :: :: **VILKO WEIXL**, Maribor, Gornja Gospodska ulica 33.

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegetthoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogu raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija večlet.

Vsi popravki se točno in :: hitro izvršijo. ::

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blišku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlini itd. ter premičnine, kakor hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po tako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Gorno št. 1.

!! Glavna zaloga BARTHELNOVEGA apna za poklajo !! Razne vrste travnega, detelnega, gozdne in vrnarskega semena priporoča

Pozor! Za spomlad! **Pozor!**
Manufakturna trgovina
RUDOLF HÄVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalcgo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štefe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

PYRROL, je najgotovejše sredstvo, če zbolijo svinje. Dobi se pristen le v magdalenski lekarni v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 1. 519 Cena steklenice z navodilom 60 vin.

če hočete dobro in po nizki ceni kupiti, da si ogledate mojo veliko zalogu, belo pisano in drugo platno, mtr 16, 18, 20, 24 in 28 kr. Drugi in cagi za ženske obleke mtr 20, cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah m po 40, 60, 70 kr. Svilneni robci najnovejši po 90 kr. gld. 1, 1-20, 1-60, 2 itd. Perkalnati robci po 22 in 30 kr. Cagi za moške obleke po 50, 60, 70 itd. Štofi za moške obleke v veliki izbiri po gld. 1-20, 1-40, 1-80 itd. Srajce za delavnik in praznike po 60, 70, 80, 1-10, 1-20 itd. Najnovejši izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpassnikov. Civilnih beli in pisični za blazine in žimnice (motrace). Gotove obleke za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEC, Grajski trg. št. 2.

in druge slavnosti priporoča se svileni papir, v vseh barvah, konfeti, kače, papirne krožnike, razglednice itd. v največji izbiri. Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebštinami :: :: :: **VILKO WEIXL**, Maribor, Gornja Gospodska ulica 33.

Trgovina z manufakturnim, modnim in drobnim blagom

Feliks Rop : Maribor
Grajski trg št. 5

priporoča svoje veliko zalogu suknjenega in volnenega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi prav dobro platno za vsakovrstno perilo. — Oprave za ženitve, garniture, preproge in odeje v največji izbiri po najnižji ceni.

Zgotovljeno

je prezidavanje trgovske hiše R. Stermecki v Celju, katera je sedaj popolnoma na novo urejena. Velikanska zalog, katera se je sedaj že z novodošlim blagom dopolnila, se bude zanaprej po čudovito nizkih cenah prodajala. Nikdo toraj ne zamudi ob prihodu v Celje si trgovino ali saj izložbe ogledati, da se vsaki sam prepriča o velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah. Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastonji.

POZOR:

Edina narodna trgovina z manufaktur. in špecerijskim blagom

L. Kuharič
:: Ormož ::

priporoča cenj. občinstvu svoje velike, novo zaloge. Gene nizke, postrež. točna. Kdo hoče dobro kupiti, mora v narodno trgovino prići.

Pohištvo !

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otroje postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj?

kupujemo pri
JOŽEFU ULAGA V MARIBORU, Tegetthoffova cesta št. 21.

Zato:

ker se tam dobri najboljše blago po najnižji ceni in sicer za spomlad velika izbir za moške in ženske obleke, najlepše svilnate robce, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: ::

Tovarna za glinske izdelke
v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premilte gline prizname najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strelno opoko, opoko za zid, za oboke, dimnikne, rekontra-opoke, plošče za tlak, londene cevi itd. po najnižji ceni.

Zalogu tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamnariju A. Glaser-ju.

Svoji k svojim!

R. Salmič, Celje

Naredni dan.
Najboljši in najcenejši eksper. ur — stroknine, zlatalne in optičn. predmetov. : Naročite najnajvečji cenik brezplačno.

M. Berdajs Maribor !
Sofijin trg

Za 10 ozir. 20 K denarja, 12 ozir. 25 K Palma; trgovcem še poseben zaslužek in barvno slikane lepake.

Palma!

Gotova sreča vsem posestnikom živali je Palma, ki obvaruje bolezni in ozdravi vsakovrstno pernato in štirinogato žival — bolno na prebavilih, krv ozir. živečih in jebolezen: drislja, revna, protin, kr. ozir. božast. Ob Palma se živali naglo pitajo. Zdravim 6—8 krat ceneje nego bolnim! 1 K pošt. znak (nakazano 6 v veči), prinesi pošt. prost. Palma z navodilom. Spod 4 K naroč. ni povzetja! I. E. WEIXL, žival. živila, Maribor, Zofjin (senenski) trg št. 3. 229

Franc Ksaver Kantner

pilarski mojster, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 26. izdeluje vsake vrste pile in stružnike iz najboljšega posebnega litega jekla za železniške delavnice, tovarne za stroje, za mehanike, klučavnici in kovače. Tudi najboljše vrste žage za deske. Prevzame vsake vrste zrabiljene pile in stružnike v popravo. — Opomni, da so njegovi izdelki le ročno delo.

343

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,
registrovana zadruža z neomejeno zavezo
Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranične vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navaudne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje za zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnilitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjemni prazniki. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo
vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.